

НАРЕДБА № 6 ОТ 12 ЮНИ 1995 Г. ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ЧУЖДИ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ИЗДАДЕНА ОТ МИНИСТЕРСТВО НА ТЕРИТОРИАЛНОТО РАЗВИТИЕ И СТРОИТЕЛСТВОТО

Обн. ДВ. бр.60 от 4 Юли 1995г., доп. ДВ. бр.72 от 15 Август 1995г., доп. ДВ. бр.106 от 5 Декември 1995г., доп. ДВ. бр.4 от 15 Януари 1999г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят правилата за транскрипция и правопис на чужди географски имена на български език.

Чл. 2. С правилата се определят начините за предаване на чужди звукове и буквени съчетания при транскрипцията на географски имена в съответствие с нормите на съвременния български книжовен език.

Чл. 3. Правилата за транскрипция и правопис на чужди географски имена на български език са задължителни:

1. за юридически и физически лица, извършващи транскрипция на такива имена при превода на чужда литература;
2. при изготвяне на нормативни актове и документи във всички сфери;
3. в международната кореспонденция;
4. в издателската дейност;
5. в средствата за масово осведомяване;
6. в образованието;
7. в картографията.

Глава втора. ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ НА ЧУЖДИ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА

Чл. 4. При предаването на чуждите географски имена с предимство се ползват принципите на транскрипцията, в редки случаи - на транслитерацията и превода, като във всички случаи се спазват традиционните за българския език форми на чуждите имена.

Чл. 5. При транскрипцията на чуждите географски имена характерните за чужди езици звукове (отворени, затворени, дълги, кратки и двойни гласни, придихателни и двойни съгласни и др.) се предават с най-близките до тях български звукове.

Чл. 6. (1) Чуждоезиковата редукция, еднотипна с редукцията в българския книжовен език, не се отразява при транскрипцията на чуждите географски имена, като се прилага принципът за графемната близост (Фолкланд /англ. Folkland/, Булоар /фр. Bouloir/, Рио Негро /порт. Rio Negro/).

(2) Нееднотипната с българската редукция на чужди гласни се отразява при транскрипцията на чужди географски имена (Ковънтри, Фарингдън /англ. Coventry, Faringdon/).

Чл. 7. (1) Мекостта на съгласните в чужди езици се предава с "я" (пред "а"), с "ю" (пред "у") и с "ъ/й" (пред "о").

(2) Пред "е" и "и", в краесловие и в средата на географското име след съгласна мекостта на чуждите съгласни не се отразява при транскрипцията на български.

(3) При транскрипцията на чужди географски имена на български се запазва мекостта на шушкавите съгласни "ж", "ч" и "ш".

Чл. 8. (1) Йотацията на гласните се отбелязва с "я", "ю" и "й".

(2) Не се отбелязва йотацията пред гласната "и" и пред "е" (в руски и сърбохърватски географски имена).

Чл. 9. (1) Сонорните съгласни "р" и "л" в позиция между съгласни се предават на български според правилото за групите "ър/ъл (ръ/лъ)".

(2) Пред краесловни "р" и "л", намиращи се след съгласна (с изключение на сонорните съгласни), при транскрипцията на български се пише "ъ".

Чл. 10. При транскрипцията на български в чуждите географски имена се запазва звучността или беззвучността на съгласните.

Чл. 11. Съгласни, които не се произнасят в чуждите географски имена, не се предават на български език.

Чл. 12. (1) Чуждите сложни и съставни чужди географски имена се предават на български слято или разделно в съответствие с оригиналния им правопис.

(2) Между частите на съставните чужди географски имена в български не се пишат тирета. Тирета се пишат само в сложните названия, съставени от самостоятелни имена.

(3) Апострофът в чуждите географски имена се запазва при транскрипцията им на български, когато замества изпуснатата гласна в служебна дума.

Чл. 13. (1) Отделните самостоятелни думи в чуждите съставни географски имена при транскрипцията на български се пишат с главна буква независимо от значението им в чуждия език.

(2) Средисловните служебни думи (предлози, съюзи, членни форми) на български се пишат с малка буква.

(3) Членната форма в началото на географското име се пише с главна буква.

Чл. 14. (1) Номенклатурните географски термини: град, село, езеро, река, нос, остров и др., когато са част от географското име, се транскрибират, с изключение на славянските езици с близки до българските подобни термини (рус. озеро, болото, чеш. jezero и др.).

(2) Номенклатурен термин, който не е част от географското име, се превежда.

(3) Номенклатурните географски термини: океан, море, залив, проток, група острови, планина, възвишение, плато, равнина, низина по традиция се превеждат. Когато името е употребено като прилагателно, то се приспособява към морфологичната структура на българския език. От съставни географски имена не се образуват прилагателни.

Чл. 15. (1) Имена на широко известни географски обекти (държави, столици, големи градове, реки и др.) или на географски обекти в съседни страни, за които има исторически създадени български съответствия, чиито форми, утвърдени в българския език, се различават от оригиналните, се запазват като традиционни.

(2) По изключение някои неточно възприети в миналото имена се предават на български съобразно съвременната им звукова форма в съответния език (Барселона в. Барцелона, Валенсия в. Валенция, Венесуела в. Венецуела, Нагасаки в. Нагазаки и др.).

(3) Традиционните форми се заменят, когато в съответната страна географските обекти са получили нови имена (Бангладеш в. Източен Пакистан, Буркина Фасо в. Горна Волта, Вануату в. Нови Хебриди, Намибия в. Югозападна Африка, Сулавеси в. Целебес, Шри Ланка в. Цейлон и др.).

(4) При официални препоръки от съответната страна традиционните имена се заменят с транскрибирани оригинални форми (Кот д'Ивоар в. Бряг на слоновата кост, Кабо Верде в. Острови Зелени нос).

(5) Запазват се като традиционни имената на географски обекти, утвърдили се в езиковата практика в преводна или полупреведена форма (нос Добра Надежда /англ. Cape of Good Hope/, Огнена земя /исп. Tierra del Fuego/, Скалисти планини /англ. Rocky Mountains/, Нова Каледония /фр. Nouvelle Calédonie/, Великобритания /англ. Great Britain/ и др.).

(6) Прилагателните северен, южен, източен, западен и централен в съставните географски имена винаги се превеждат.

Глава трета. **ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ФРЕНСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА**

Чл. 16. Предаването на френските гласни на български се подчинява на следните правила:

1. не се взема под внимание характеристиката за отвореност и затвореност (Bordeaux - Бордо, Falaise - Фалез, Epernay - Еперне);
2. носовостта се отбелязва с "m" или "n" съгласно оригиналния правопис (Ambert - Амбер, Andance - Анданс, Dompiere - Домпиер, Donfront - Донфрон);
3. учлененото (нямо) "e" между съгласни с изключение на краесловието и едносричните думи (без определителния член "le" и предлога "de") се транскрибира с "ьо" (Decazeville - Дьоказвил, Le Palais - Льо Пале, Mur de Sologne - Мюр дьо Солон);
4. гласната "u" се транскрибира като "ю", включително и след шушкави съгласни (Cluny - Клюни, Juvisi - Жювизи);
5. пред "m" или "n" гласната "e" се транскрибира с "а" (Embrun - Амбрюн, Jenzat - Жанза).

Чл. 17. За буквени съчетания във френските географски имена важат следните правила:

1. "eu (ehu)", "ieu" и "oeu" в началото на думата и след гласна се предават с "йо", а след съгласна (включително "ж", "ч" и "ш") - с "ьо" (Eurville - Йорвил, Mehun-sur-Yèvre - Мейон сюр Йевър, Maubeuge - Мобьож, Veaujeu - Божьо);
2. "ieu" и "yeu" се предават с "ио" (Beaulieu - Болио, Ile d'Yeu - Ил д'Ию);
3. "ailleu" (с вариант "ayeu") се предава с "айо" (Chailleurs-aux-Bois - Шайо о Боа, Bayeux - Байо);
4. дифтонгът "oi" се предава с "оа" (Poitiers - Поатие, Loiron - Лоарон);
5. дифтонгът "ou" в краесловие, пред съгласна и "нямо" "e" се предава с "оа", а пред гласни - с "оай" (Fontenoy - Фонтъноа, Noyon - Ноайон);
6. краесловното "-ia (-уа)" по традиция се предава с "-ия" (Aleria - Алерия, Alenia - Аления);
7. съчетанието "ill" пред гласната "а" се предава с "я", пред "е" - с "йе", пред "о" и "eu" - с "йо", пред "ou" - с "ю" и пред "у" - с "и" (Chaillac - Шаяк, Rambouillet - Рамбуйе, Baillot - Байо, Bailleul - Байол, Rouillou - Пую, Neuilly - Ньои);
8. съчетанието "ill" в позиция след съгласна пред "а" се предава с "ия", пред "е" - с "ийе", пред "о" - с "ийо", пред "ou" - с "ию" и пред "у" - с "ии" (Billancourt - Биянкур, Guillestre - Гийестър,

Roussillon - Русийон, Soulillou - Сулию, Chantilly - Шантии).

Чл. 18. Йотацията на гласните във френските географски имена се отбелязва с "я" пред "а", с "йе" - пред "е" и с "йо" пред "о" (Aillant-sur-Tholon - Аян сюр Толон, Ayen - Айен, Yonne - Йон).

Чл. 19. Гласните във френските географски имена, които не се произнасят, не се изписват при транскрипцията на български (Sao[^]ne - Сон, Annecy - Анси, Enghien - Анген).

Чл. 20. (1) Звучността на френските съгласни се запазва и на български (Limoges - Лимож, Correze - Корез).

(2) Мекостта на съгласната "n", отбелязвана графически със съчетанието "gn", се предава с "я" пред "а", с "ьо" пред "о" или "eu" и с "ю" пред "ou". Пред "е", "у" и в края на думите тази мекост не се отбелязва (Cognac - Коняк, Avignon - Авиньон, Vagneux - Баньо, но Bretigny - Бретини, Auvergne - Оверн).

(3) Пред краесловни "l" и "r", когато те са в позиция след съгласна, при транскрипцията на български се вмъква "ъ" (Barbatre - Барбатър, Grenoble - Гренобъл). Ако "l" или "r" се предхождат от сонорна съгласна ("l", "m", "n", "r"), не се вмъква "ъ" (Charles - Шарл).

(4) Съгласни, които не се произнасят във френските географски имена, не се изписват при транскрипцията на български (Angers - Анже, Cholet - Шоле, Cherbourg - Шербур, Saint-Brieuc - Сен Брио).

Чл. 21. Правописът на сложните и съставните френски географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 12. Примери: Montreal - Монреал; Boulogne-sur-Mer - Булон сюр Мер; Basses-Alpes - Ба-з-Алп, Languedoc-Roussillon - Лангедок-Русийон; Sables d'Olonne - Сабъл д'Олон; Aix-en-Provence - Екс ан Прованс, La Baule - Ла Бол.

Чл. 22. Ударението във френските имена пада винаги върху последната сричка с изключение на имената по чл. 20, ал. 3, при които то е на предпоследната сричка.

Чл. 23. Номенклатурните географски термини се предават в съответствие с изискванията на чл. 14. Примери: Lac de Morat - Лак дьо Мора, Rivier-au-Bouleau - Ривиер о Було, Ile de Pilier - Ил дьо Пилие; Collines de Normandie - Нормандски хълмове, Plaine-de-la-Sao[^]ne - Сонска равнина, Golf de Saint-Malo - залив Сен Мало.

Чл. 24. Съгласно чл. 15 като традиционни се запазват имена от типа на Франция (фон. транскрипция Франс), Париж (фон. тр. Пари), Марсилия (фон. тр. Марсей), Хавър (фон. тр. Льо Авър) и др.

Глава четвърта.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ИСПАНСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА

Чл. 25. (1) Испанските гласни се изговарят и транскрибират на български така, както се произнасят съответните букви (Granada - Гранада, Alcampel - Алкампел, Castilla - Кастиля, Jijona - Хихона, Jucar - Хукар, Vernuy - Бернуй).

(2) Двойните гласни, включително и тези, получени при разделянето на еднакви гласни от немия графически белег "h", се предават като двойни (Irigaa - Ирихаа; Granja de Torrehermosa - Гранха де Тореермоса).

Чл. 26. (1) Дифтонгите в испанските географски имена се предават, както следва: "ia" - с "иа" (Santiago - Сантиаго), "ie" - с "ие" (La Sierra - Ла Сиера), "io" - с "ио" (San Hilario - Сан Иларио), "iu" - с "иу" (Ciudadilla - Сиутадиля), "ai" - с "ай" (Daimiel - Даймиел), "ei" - с "ей" (Bareiros - Барейрос), "oi" - с "ой" (Azcoitia - Аскойтия), "ui" - с "уй" (Albuxech - Албуиксеч), "ya" - с "я" (Arroyabe - Ароябе), "ye" - с "йе" (Yebrá - Йебра), "yo" - с "йо" (Mayo - Майо) и "yu" - с "ю" (Villayuso - Виляюсо).

(2) В краесловие дифтонгът "-ia" се предава на български с "-ия" (Almeria - Алмерия, Cantalucia - Канталусия).

(3) Не се допуска дифтонгите "ya" и "yu" да се предават с "йа" и "йу".

Чл. 27. При предаването на испанските съгласни на български език се вземат под внимание следните особености:

1. буквата "c /се/" пред "a", "o", "u" се транскрибира с "к", а пред "e", "i" - със "с" (Castilla - Кастиля, Covadonga - Ковадонга, Cuenca - Куенка, Cercedilla - Серседия, Cisneros - Сиснерос);

2. буквата "ch /се аче/" се предава с "ч" (Chantada - Чантада, Cheste - Честе, Chiva - Чива);

3. буквата "g /хе/" пред "a", "o", "u" се транскрибира с "г", а пред "e", "i" - с "х" (Galera - Галера, Golada - Голада, Guntin - Гунтин, Getafe - Хетафе, Giler - Хилер);

4. буквата "h /аче/" е ням графически белег, който не се отбелязва при транскрипцията (Hoyos - Ойос, Huesca - Уеска);

5. мекостта на съгласните "ll", "n~" се предава само пред "a", "o", "u" съответно с "я", "ьо", "ю" (Llullaillaco - Люляйляко, Robledillo - Робледильо, Duen~as - Дуеняс, El Pen~on - Ел Пенъон, Vin~uela - Винюела); пред "e", "i" тази мекост не се отбелязва (Talledo - Таледо, Vallidona - Валидона, La Ban~esa - Ла Банеса, La Can~isa - Ла Каниса);

6. буквата "x" се предава с "кс", когато е между гласни или в краесловие, и със "с" - пред съгласна (Punta de Gueixol - Пунта де Гейксол, Вогох - Борокс; Extremadura - Естремадура);

7. буквата "z" се среща само пред "a", "o" и "u", пред съгласни и в краесловие и се предава със "с" (Zaragosa - Сарагоса, Zorita - Сорита, Zubieta - Субиета, Orozco - Ороско, Santa Cruz - Санта Крус);

8. двойните съгласни не се отразяват с изключение на случаите, когато принадлежат към различни съставки на географското име (Sierra - Сиера, Anna - Ана, но Santa Maria de Trassierra - Санта Мария де Трассиера, Bell-lloch - Белльоч).

Чл. 28. Буквените съчетания в испанските географски имена се предават по следния начин: "gua" - с "гуа", (Guadarama - Гуадарама), "gue" - с "ге" (Guerrero - Гереро), "gui" - с "ги" (Guijo - Гихо), "gu.e" - с "гье" (Gu.enes - Гуенес), "gu.i" - с "гуи" (Ag.uitas - Агуитас), "que" - с "ке" (Maiquetia - Майкетия), "qui" - с "ки" (Barranquito - Баранкито), "ahi" - с "ай" (Ahillones - Айльонес).

Чл. 29. (1) Ударението в испанските имена пада върху предпоследната сричка, когато те окончат на гласна или на съгласните "n" и "s", и върху последната, ако окончат на всички други съгласни (Granada - Гранада, Carmen - Кармен, Algeciras - Алхесирас; Madrid - Мадрид, Ababuj - Абабух, Baltar - Балтар).

(2) Изключенията по ал. 1 се отбелязват с графическо ударение (Malaga - Малага, Jaen - Хаен, Caseres - Касерес).

Чл. 30. Правописът на сложните и съставните испански географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 12. Примери: Trespaderne - Треспадерне, Chamartin de la Rosa - Чамартин де ла Роса, Fernan Nun~es - Фернан Нунес; Aldea del Rey - Алдеа дел Рей, Carbonero el Mayor - Карбонеро ел Майор, Higuera la Real - Игера ла Реал, El Pino - Ел Пино, La Vera - Ла Вера, Los

Argos - Лос Аркос.

Чл. 31. Номенклатурните географски термини се предават в съответствие с изискванията на чл. 14. Примери: Rio Blanco - Рио Бланко, Punta Mala - Пунта Мала; Cordillera Cantabrica - Кантабрийски планини, Islas Baleares - Балеарски острови; Cabo de Santa Pela - нос Санта Пела, Golfo de San Jorge - залив Сан Хорхе, Isla del Faro - остров Фаро.

Чл. 32. Съгласно чл. 15 като традиционни се запазват имена от типа на Испания (фон. тр. Еспания), Хондурас (фон. тр. Ондурас), Еквадор (фон. тр. Екуадор), Парагвай (фон. тр. Парагуай), Гватемала (фон. тр. Гуатемала) и др.

Глава пета.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ИТАЛИАНСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 72 ОТ 1995 Г.)

Чл. 33. (1) Италианските гласни "a", "e", "i", "o", "u" се предават на български съответно с "a", "e", "и", "o", "y" (Lago di Como - Лаго ди Комо, Cuneo - Кунео).

(2) Съчетанието "ea" в краесловие се предава на български с "ea" (Ivrea - Ивреа).

(3) Гласната "i", когато е неударена и е в съчетание с друга гласна, има стойност на полугласна и образува дифтонг със съответната гласна. На български дифтонгите се предават в зависимост от положението на "i" спрямо гласната и от позицията им в името:

1. дифтонгите "ia", "ie", "io", "iu", когато са в средата на думата след съгласна се предават с "иа", "ие", "ио", "иу" (Seriata - Сериате, Bientina - Биентина, Oriolo - Ориоло, Fiumicino - Фиумичино);

2. дифтонгът "ia" се предава с "я" в началото, в средата и в края на името след гласна (Fraiano - Фраяно, Capraia - Капрая, Pistoia - Пистоя) и с "ия" в края на думата след съгласна (Italia - Италия, Alessandria - Алесандрия, Lombardia - Ломбардия);

3. дифтонгът "ie" се предава с "йе" в началото на името и в средата след гласна (Iesi - Йези; Maiela - Майела) и с "ие" в края на името след съгласна (Giulie - Джулие);

4. дифтонгът "io" се предава с "йо" в началото на думата и в средата след гласна (Ionico - Йонико; Fumaiolo - Фумайоло) и с "ио" в края на името след съгласна (Bisenzio - Бизенцио);

5. дифтонгът "iu" се предава с "ю" в началото на името и в средата след гласна (Iudica - Юдика; Mezzoiuso - Медзоюзозо) и с "иу" след съгласна (Chiusi - Киузи);

6. дифтонгите "ai", "ei", "oi", "ui" се предават съответно с "ай", "ей", "ой", "уй", като по изключение дифтонгът "ei" само в края на многосрични имена се предава с "еи" (Aidone - Айдоне, Olzai - Олцай, Beinette - Бейнете, Belgioiso - Белджойзо; но Canazei di Fassa - Канацеи ди Фаса, Bultei - Бултеи).

(4) За графичния знак "j", остатък от по-стар правопис, се отнасят всички правила за полугласната "i" (Santa Loja - Санта Лоя, Jesolo - Йезоло).

Чл. 34. (1) Италианските съгласни "b", "d", "f", "l", "m", "n", "p", "q", "r", "t" и "v" се предават на български съответно с "б", "д", "ф", "л", "м", "н", "п", "к", "р", "т" и "в".

(2) Буквата "h" е ням графически знак и не се транскрибира (Santhia - Сантия).

(3) Двойните съгласни се предават с един графичен знак, като за двойни "c" и "g" важат правилата за същите единични букви (Busseto - Бусето, Ravenna - Равена).

(4) Пред гласните "a", "o", "u" и пред съгласна буквата "c" се транскрибира с "к" (Capri - Капри, Como - Комо, Cuneo - Кунео, Cremona - Кремона), а пред гласните "e", "i" - с "ч" (Cesena - Чезена, Cimpriello - Чимпиело).

(5) Съчетанията "cia", "cio", "ciu" се транскрибират съответно "ча", "чо", "чу" (Ciano - Чано,

Riccione - Ричоне). Не се допуска транскрибирането им с "чия", "чио" и "чиу" с изключение на случаите, когато "и" е под ударение (Lucia - Лучия).

(6) Съчетанията "che" и "chi" се предават съответно с "ке" и "ки" (Cherubino - Керубино, Chiavari - Киавари).

(7) Пред гласните "а", "о", "у" и пред съгласна буквата "g" се транскрибира като "г" (Gabiano - Габиано, Glozenza - Глоренца), а пред гласните "е" и "и" - като "дж" (Gela - Джела, Ginosa - Джиноза).

(8) Съчетанията "gia", "gio", "giu" се транскрибират като "джа", "джо", "джу" (Giaveno - Джавено, Giovi - Джови, Giussano - Джусано), а "ghe" и "ghi" - като "ге" и "ги" (Ghela - Гела, Ghigo - Гиги).

(9) Буквата "s" се транскрибира със "с" в началото на името пред гласна, в края на името, след съгласна, пред беззвучна съгласна и когато е удвоена и със "з" пред звучна съгласна и между две гласни (Salerno - Салерно, Boves - Бовес, Ponsaco - Понсако, Stilo - Стилио, Ossola - Осола; Cismon - Чизмон, Rosate - Розате).

(10) Съчетанията "sce", "sci" се предават на български с "ше", "ши", а съчетанията "scia", "scie", "scio", "sciu" - с "ша", "ше", "шо", "шу" (Brescello - Брешело, Scilla - Шила; Brescia - Бреша, Uscio - Ушо).

(11) Съчетанието "sc" пред "а", "о" и "у" се предава на български със "ск" (Scansano - Скансано, Scopello - Скопело).

(12) Съчетанията "sche" и "schi" се предават на български съответно със "ске" и "ски" (Bergamasche - Бергамаске, Schio - Скио).

(13) За транскрипцията на буквата "z" се прилагат следните правила:

1. в началото на името пред гласна тя се предава с "дз" (Zeri - Дзери, Zone - Дзоне, Zibello - Дзибело);

2. в суфиксите "-anza", "-enza", "-ezia", "-izia", "-ezzo", "-uzzo" и "-zione" - с "ц" (Sanza - Санца, Piacenza - Пиаченца, Venezia - Венеция, Porlezza - Порлеца, Basiluzzo - Базилуцо).

3. Двойно "z (zz)" се предава според италианското му произношение (Pozzalo - Поцало, Tolmezzo - Толмедзо).

(14) Със съчетанието "gn" се означава мекостта на съгласната "н", която се предава на български с "я", "ьо" и "ю" пред "а", "о" и "у", и не се отразява пред "е" и "и" (Carmignano - Карминяно, Stagno - Станьо, но Cogne - Конне, Segni - Сени).

(15) Съчетанията "glia", "glio", "gliu" се предават на български съответно с "ля", "льо", "лю", а съчетанието "glie" - с "лие" (Savigliano - Савиляно, Usseglio - Усельо, но Tiglieto - Тилието).

(16) Съчетанието "gli", срещашо се предимно в краесловие, се предава с "ли" (Pegli - Пели, Vagli Sotto - Вали Сото).

Чл. 35. Правописът на сложните и съставните италиански географски имена, на служебните думи в средисловие и използването на апостроф са в съответствие с чл. 12 и 13 (Montalto - Монталто, Col di Lana - Кол ди Лана, Sant'Agata - Сант'Агата, Montopoli in Val d'Arno - Монтополи ин Вал д'Арно).

Чл. 36. Ударението в италиански език се отбелязва задължително, само когато пада върху последната гласна (Scurtabo - Скуртабо).

Чл. 37. Номенклатурните географски имена се предават в съответствие с чл. 14 (Lago di Como - Лаго ди Комо, Strato di Messina - Месински проток, Mar Ionio - Йонийско море).

Чл. 38. Съгласно чл. 15 като традиционни се запазват имена от типа на Рим (фон. тр. Рома), Неапол (фон. тр. Наполи), Генуа (фон. тр. Дженова), Флоренция (фон. тр. Фиренце), Голям Сан Бернардо (фон. тр. Гран Сан Бернардо) и др.

Глава шеста.
ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА НЕМСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ
ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 72 ОТ 1995 Г.)

Чл. 39. При предаването на немските гласни се спазват следните правила:

1. не се отразява дължината на гласните, отбелязвана графически в немски език по различни начини (чрез удвояване, с "h", "ie", отворена или затворена сричка и пр.), например, кратки гласни: Arzberg - Арцберг, Gra.fendorf - Гrefендорф, Ifeld - Илфелд, Ybbs - Ибс, Homburg - Хомбург; дълги гласни: Baden - Баден, Ahlen - Ален, Aachen - Ахен, Saerbeck - Зарбек, Ehrenberg - Еренберг, Spree - Шпре, Iburg - Ибург, Ihle - Иле, Friedrichsruhe - Фридрихсруе, Obing - Обинг, Bohmte - Бомте, Hoof - Хоф, Urah - Урах, Suhl - Зул);
2. лабиализуваните гласни, отбелязвани графически с "o. (oe)" и "u. (ue, ui)" в началото на името и след гласна се предават съответно с "йо" и "ю", а след съгласна, включително и след шушкавите съгласни - с "ьо" и "ю" (O.lde - Йолде, Vio.l - Фийол, U.dem - Юдем, Uerdingen - Юрдинген, U.hlzen - Юлцен; No.rdlingen - Ньордлинген, Loebenstein - Льобенщайн, Duisburg - Дюсбург; Scho.nefeld - Шьонефелд, Schu.ttorf- Шюторф);
3. когато гласната "e" след "o (oe)" и "u (ue)" обозначава дължината им, тя не се транскрибира на български (Buer - Бур, Coesfeld - Косфелд, Oldesloe - Олдесло); изключение правят имената, в които според немското произношение гласната "e" е сричкообразуваща (Buchloe - Бухлое).

Чл. 40. (1) Немските буквени съчетания "ai", "au", "ei" и "eu" се транскрибират на български с двугласната "ай" (Aich - Айх, Bullay - Булай, Mannheim - Манхайм, Freyung - Фрайунг).

(2) Буквеното съчетание "au" се предава с двугласната "ау" (Augsburg - Аугсбург, Bad Schandau - Бад Шандау).

(3) Буквените съчетания "a.u", "eu", "oi" и "ou" се транскрибират с двугласната "ой" (Allga.u - Алгой, Radebeul - Радебойл, Loitz - Лойц, Hoyerswerda - Хойерсверда).

Чл. 41. (1) Буквата "c" се транскрибира с "к", когато се намира пред "a", "o" или съгласна, и с "ц" - пред "e" (Calbe - Калбе, Cottbus - Котбус, Crinitz - Криниц; Celle - Целе).

(2) Буквата "h" се транскрибира с "х" само в началото на името или на морфема (Halle - Хале, Heidelberg - Хайделберг, Holzheim - Холцхайм, Buxtehude - Букстехуде).

(3) Буквата "s" се транскрибира със "з" в началото на името пред гласна и в средата между две гласни или между гласна и сонорен звук (Salzburg - Залцбург, Husum - Хузум, Merseburg - Мерзебург). Във всички други случаи тя се предава на български със "с" (Ems - Емс, Hausberge - Хаусберге, Rostock - Росток, Flensburg - Фленсбург).

(4) Буквата "Г" е равностойна на двойно "s (ss)" и се транскрибира със "с" (GroГbothen - Гросботен, Lo.Гnitz - Льосниц, RoГlau - Рослау).

(5) Буквата "v" се транскрибира с "ф", когато е в началото на името пред гласна и понякога в средисловие между гласни (Valerр - Фалеп, Velden - Фелден, Havel - Хафел). В останалите случаи тя се предава с "в" (Valve - Балве, Greven - Гревен, Kleve - Клеве).

(6) Буквата "w" във всички случаи се транскрибира с "в" (Sonnewalde - Зоневалде, Wermsdorf - Вермсдорф, Teltow - Телтов).

(7) Буквата "x" се предава с "кс" (Xanten - Ксантен).

(8) Буквата "z" се транскрибира с "ц" (Zarnow - Царнов, Zu. rich - Цюрих).

Чл. 42. Двойните съгласни се предават като единични с изключение на случаите, когато са на морфемна граница (Dobbertin - Добертин, Dallmin - Далмин, Grossfura - Гросфура, Prettin -

Претин, но: Norddorf - Норддорф, Havelland - Хафелланд, Rosenpock - Розеннок, Hochheim - Хоххайм).

Чл. 43. Съгласната "j" се транскрибира в зависимост от следващата я гласна:

1. "ja" - с "я" (Jade - Яде, Jatznik - Яцник);
2. "ja." и "je" - с "йе", но само в началото на името и след гласна (Ja.gerbru.ck - Йегербрюк, Jena - Йена); след съгласна не се допуска транслитерацията на "j" с "й" (Lu.tjenburg - Лютенбург);
3. "ju", "ju." и "jui" - с "ю" (Judenu - Юденау, Ju.lich - Юлих, Juist - Юст).

Чл. 44. Характерните за немски език буквени съчетания се предават по следния начин:

1. "ig" - с "иг", като се пренебрегва произношението му като их с цел да се запази графемната близост (Leipzig - Лайпциг, Merzig - Мерциг, Werbig - Вербиг);
2. "dt" - с "т" (Darmstadt - Дармшат, Schwedt - Швет, Rheidt - Райт);
3. "ck" - с "к" (Beckum - Бекум, Stockheim - Щокхайм);
4. "ch" - в началото на името пред гласна с "к" и след гласна с "х" (Cham - Кам, Chemnitz - Кемниц, Chiemsee - Кимзе; Aach - Ах, Achim - Ахим, Bacharach - Бахарах);
5. "chs" - с "кс", когато "s" не спада към следващата морфема (Sachsenhausen - Заксенхаузен, но: Bruchsal - Брухзал);
6. "ph" - с "ф", когато "р" и "h" не принадлежат към различни морфемни (Philippsburg - Филипсбург, но: Diepholz - Дипхолц);
7. "rh" и "th" - съответно с "р" и "т", когато "r", "t" и "h" не принадлежат към различни морфемни (Rhade - Раде, Roth - Рот, но: Burhufe - Бурхафе, Bentheim - Бентхайм);
8. "sp" и "st" - съответно с "шп" и "щ", когато са в началото на името или на морфема (Speyer - Шпайер, Zugspitze - Цугшпице, Stuttgart - Щутгарт, Hohenstein - Хоенщайн);
9. "sch" - с "ш" (Scharbeutz - Шарбойц, Schwerin - Шверин, Monschau - Моншау);
10. "tz" - с "ц" (Beelitz - Белиц, Hatzfeld - Хацфелд, Ratzeburg - Рацебург);
11. "tsch", "tزش" и "zsch" - с "ч" (Ko.tschach - Кьочак, Delitzsch - Делич, Zschopau - Чопау).

Чл. 45. Правописът на сложните и съставните немски географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 12. Примери: Goldberg - Голдберг, Neugraben - Нойграбен, Oberharz - Оберхарц, Saale-Elster-Kanal - канал Зале-Елстер, Havel-Elbe - Хафел-Елбе.

Чл. 46. Началните и средисловните служебни думи се пишат в съответствие с изискванията на чл. 13. Примери: Unter den Linden - Унтер ден Линден, Am Tiefen Graben - Ам Тифен Грабен, In der Aue - Ин дер Ауе.

Чл. 47. Номенклатурните географски термини се предават в съответствие с изискванията на чл. 14. Примери: Arnstadt - Арншат, Hermsdorf - Хермсдорф, Drewensee - Древензе, Fellberg - Фелберг и др.

Чл. 48. Съгласно чл. 15 като традиционни се запазват имена от типа на Германия (фон. тр. Дойчланд), Дрезден (фон. тр. Дресден), Шлезвиг (фон. тр. Шлезвих), Рейн (фон. тр. Райн) и др.

Глава седма.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ПОЛСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 72 ОТ 1995 Г.)

Чл. 49. (1) Правилата за транскрипция и правопис на полските гласни се отнасят само до онези

полски звукове, които не се срещат в български език.

(2) Носовките "a#" и "e#" се предават съответно с "он" и "ен" с изключение на случаите, когато са в позиция пред съгласните "b" и "p". Тогава те се транскрибират съответно с "ом" и "ем" (Ba#k - Бонк, Ka#ty - Конти, Ve#dlino - Бендлино, Me#ka - Менка; но Da#bie - Домбе, Sta#porkyw - Стомпорков, Ste#bark - Стембарк, Ke#rice - Кемпице).

(3) Буквата "o#" (ударено "о") се предава на български в зависимост от позицията ѝ в името:

1. в краесловие тя се предава с "о" (Kraко#w - Краков, Abraмо#w - Абрамов);

2. в едносрични имена и в многосрични, ако ударението не пада върху нея, тя се предава с "у" (Msto#w - Мстув, Rzgo#w - Жгув; Ro#zinowo - Рузиново, Mo#rkowo - Мурково).

(4) Гласната "y" е близка по произношение до руския звук "ы" и се предава на български с "и" (Wuczki - Бички, Bredynki - Брединки).

(5) Йотацията в полски език, отбелязвана графично с "j", се предава на български, както следва:

1. пред "a (ja)" - с "я" (Jabl#onka - Яблонка);

2. пред "e (je)" - с "йе", но само в началото на името и след гласна (Jel#cza - Йелча, Andrzejewo - Анджейево);

3. пред "o (jo)" - с "йо" (Jonkowo - Йонково);

4. пред "u (ju)" - с "ю" (Jurko#w - Юрков).

(6) Тъй като гласната "i" не е сричкообразуваща, краесловното "-ia" се предава с "я" с изключение на някои имена от чужд произход, в които това съчетание се предава с "-ия" (Alwernia - Алверня, но Gura Kalwaria - Гура Калвария).

Чл. 50. (1) Транскрипцията на полските съгласни се подчинява на следните правила:

1. буквата "c" се транскрибира като "ц" с изключение на случаите, когато следващата я гласна е "i" - тогава тя се предава на български с "ч" (Sekcyn - Цекцин, Brodnica - Бродница, Czudec - Чудец; Barcice - Барчице, Ciche - Чихе);

2. буквата "s" се транскрибира със "с" с изключение на случаите, когато следващата я гласна е "i" - тогава тя се предава с "ш" (Silnowo - Шилново, Sipiog - Шипьори);

3. буквата "z" се транскрибира със "з" с изключение на случаите, когато следващата я гласна е "i" - тогава тя се предава на български с "ж" (Zamarte - Замарте, Zduny - Здуни; Zadzim - Заджим).

(2) Характерните за полски език диакритични знаци върху буквите променят тяхната звукова стойност и се предават на български по следния начин:

1. буквата "c" с ударение (c#) се транскрибира на български с "ч" (C#machowo - Чмахово);

2. буквата "z" (z#) с ударение или точка се транскрибира на български с "ж" (Z#linice - Жлинице, Z#abia Wola - Жабя Вола);

3. буквата "s" (s#) с ударение се предава на български с "ш" (S#wiba - Швиба).

(3) Корелацията мекост - твърдост на полските съгласни "l" и "n" се отбелязва графично с отделни знаци: меко "l" - с "l'" и твърдо - с "l#", меко "n" - с "n#" и твърдо - с "n". Мекостта на тези съгласни се отбелязва само пред "a", "a", "o" и "u" (Lachowo - Ляхово, La#d - Льонд, Lotyn# - Льотин, Lubon - Любон; L#ary - Лапи, L#a#sk - Лонцк, L#omno - Ломно, L#ubowo - Лубово). Пред "e", "k", "i", съгласна и в края на думата тази мекост не се отбелязва (Lesko - Леско, Le#bork - Лемборк, Lipa - Липа, Volko#w - Болков, In#sko - Инско, Bren# - Брен).

(4) Мекостта на съгласните в полски език се отбелязва с гласната "i", следваща съответната съгласна, която не се изписва при транскрипцията на български. Мекостта на съгласните се предава на български само пред "a", "a#", "o" и "u" съответно с "я", "ьон", "ьо" и "ю" (Biadki - Бядки, Mia#sowa - Мьонсова, Kamion - Камьон, Fiuko#wka - Фюковка). В други случаи мекостта не се отразява на български, а гласната "i" не се транскрибира (Cierpice - Черпице, Kamieniec - Каменец, Mielno - Мелно, Siemiany - Шемяни, вж. и чл. 50, ал. 1, т. 1 и 2).

(5) Съгласно чл. 7, ал. 3 се запазва мекостта и на шушкавите съгласни пред "a", "a#", "o" и "u" (Ciasna - Чясна, Cia#gowice - Чьонговице, Ciosny - Чьосни, Sio#dmak - Шьодмак, Siucice -

Шючице).

(6) Двойните съгласни в полските имена се предават опростено с една съгласна с изключение на случаите, когато принадлежат към две различни морфеми (Sienna - Шено, Sanniki - Саники, но Rossosz - Россосш, Rossoszyca - Россосица).

(7) Характерните за полски език буквени съчетания се предават на български по следния начин:

1. съчетанието "ch" се транскрибира с "х" (Charzyno - Хажино, Chlewo - Хлево, Chodel - Ходел, Bochnia - Бохня);

2. съчетанието "rz" се транскрибира с "ж" в началото и в края на имената, след звучна съгласна и между гласни и с "ш" след беззвучна съгласна (Rzgo#w - Жгув, Lubomierz - Любомеж, Wal#brzych - Валбжих, Orzecho#w - Ожехов; Zakrzo#w - Закшов, Oprze#zow - Опшенжов);

3. съчетанието "szt" се транскрибира с "щ" (Wolsztyn - Волцин, Sztabin - Щабин, Frysztak - Фрищак).

(8) В имена, при които се среща типичното за западнославянските езици струпване на съгласни, при транскрипцията на български за облекчаване на произнасянето се вмъква "ъ" (Brdow - Бърдов, Wgwinow - Бървинов, Jabl#kow - Ябълков). Съгласно чл. 9, ал. 2 буквата "ъ" се вмъква и пред краесловни "r" и "l", намиращи се след съгласна (с изключение на сонорните съгласни), например: Suprasl - Супрашъл, Radomysl - Радомишъл.

Чл. 51. Ударението в полски език е строго фиксирано и то пада винаги на предпоследната сричка: Базанов, Джембово, Жешов, Шлихтингова и др.

Чл. 52. Правописът на сложните и съставните полски географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 12, като с малка буква се пишат само служебните частици (Mszana Dolna - Мшана Долна, Pío#trkow Tribunalski - Пьотърков Трибуналски, Biał#y Bor - Бяли Бор, Modrzele-Wygorowa - Моджеле-Вигова, Nakł#o nad Notecią# - Накло над Нотечон).

Чл. 53. Номенклатурните географски термини се предават на български съгласно изискванията на чл. 14 (Morze Bał#tyckie - Балтийско море, Zalew Gdań#ski - Гдански залив, Ro#wina Tucholska - Тухолска равнина, Kasprawy Wierch - Каспров връх).

Чл. 54. Съгласно чл. 15 като традиционни се запазват имена от типа на Полша (фон. тр. Полска), Лодз (фон. тр. Лудж), Освиенцим (фон. тр. Ошвенчим), Силезия (фон. тр. Шльонск) и др.

Глава осма.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА АНГЛИЙСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 106 ОТ 1995 Г.)

Чл. 55. (1) Тези правила за транскрипция и правопис на английските географски имена са общоанглийски. Те не вземат под внимание регионалните разновидности на английския език.

(2) Правилата се отнасят за географските имена от Великобритания, САЩ, Австралия, Канада, Южна Африка и други страни с официален английски език.

(3) Когато фонетичните и фонематичните съображения дават възможност за две различни транскрипции, предимство има формата, която е най-близка до писмената форма в езика източник.

Чл. 56. (1) При транскрипцията на английските гласни тяхната дължина не се маркира, при което кратките и дългите гласни на английски език се транскрибират, както следва: кратки гласни: Liverpool - Ливърпул, Kent - Кент, Blackpool - Блэкпул, Fulton - Фултън, Stockton - Стоктън, Hull -

Хъл; дълги гласни: East River - Ист Ривър, Bath - Бат, Broad Peak - Брод Пийк, Bloomington - Блумингтън, Perth - Пърт.

(2) По изключение дължината се предава при транскрипцията на английската дълга гласна "i" в едносрични имена и в сложносъставни имена, чиито съставки могат да функционират и като самостоятелни имена (Leeds - Лийдс, Aberdeen - Абърдийн, Palm Beach - Палм Бийч).

(3) Редукцията на неударените английски гласни се отбелязва с "ъ" при графемно съответствие "e", "o", "u" и "ou" (Coventry - Ковънтри, Brighton - Брайтън, Newbury - Нюбъри, Yarmouth - Ярмът).

(4) Когато неударената гласна е с графемно съответствие "a", при транскрипцията на български език тя се запазва (Cleveland - Кливланд, Falkland - Фолкланд, Nottingham - Нотингам).

(5) При транскрипцията на неударено "i" се прилага принципът на графемната близост и то се предава с "и" (Ealing - Илинг, Hamilton - Хамилтън). Но имена като Yorkshire се транскрибират Йоркшър в съответствие с преобладаващия изговор с тъмната гласна "ъ" вместо "и".

Чл. 57. Английските двугласни се предават на български по следния начин:

1. с "ай" при графемни съответствия "i", "y", "ei" в отворена сричка (Brighton - Брайтън, Symbington - Саймингтън, Creighton - Крайтън);

2. с "ей" при графемни съответствия "a", "ai", "ay", "ea" (Salt Lake City - Солт Лейк Сити, Bainbridge - Бейнбридж, Dayton - Дейтън, Great Britain - Грейт Бритън);

3. с "оу" при графемни съответствия "o", "ow", "oa" в начална и крайна позиция и между съгласни в едносрични думи и в отворена сричка на многосрични имена (Stoke - Стоук, Owbridge - Оубридж, Oakland - Оукланд);

4. с "ау" при графемни съответствия "ou" и "ow" в затворена сричка (Southampton - Саутхамптън, Lowville - Лаувил);

5. с "ой" при графемни съответствия "oi", "oy" и "eu" (Detroit - Детройт, Royston - Ройстън, Reuter - Ройтер);

6. с "еъ" при графемни съответствия "are", "air", "aha", "ear", "ey", "ei" (Clare - Клеър, Fairbury - Феърбъри, Graham - Гремъ, White Bear River - Уайт Беър Ривър, Euge - Еър);

7. с "иъ" при графемни съответствия "ier", "ere", "eer", "ea", "ear", "ia", "eu" (Pier - Пиър, Grasmere - Грасмиър, Beer - Биър, Beardsworth - Биърдсуърт, Liam - Лиъм, Petroleum - Петроулиъм);

8. двугласните "оъ" и "уъ" се предават на български опростено - съответно с "о" и "у" (Westmorland - Уестморланд, Jura - Джура).

Чл. 58. Съществуващите английски тригласни се транскрибират по следния начин:

1. с "айъ" при графемни съответствия "ia", "ire", "ure", "ie", "ya", "oir" (Firestone - Файърстоун);

2. с "ауъ" при графемни съответствия "ower", "owell", "owar";

3. с "оийъ" при графемни съответствия "oya", "aweug".

Чл. 59. (1) Полугласната "й" с графемни съответствия в английски език "i", "e", "y" се предава на български в зависимост от съчетанието ѝ със следващата я гласна:

1. пред "а", "о", "у" тя се предава съответно с "я", "йо" (в началото на името и след гласна), "ьо" (след съгласна), ю (Miami - Маями, Yagow - Яроу, York - Йорк, Yukon - Юкон);

2. не се допуска изписването на "йа" вместо "я" и на "йу" вместо "ю" при транскрипцията на български, например Майами вместо правилната форма Маями;

3. йотацията на гласната "е" се отбелязва само в началото на името и в средата след гласна (Yetta - Йета, Yetholme - Йетъм);

4. йотацията на редуцирана в "ъ" гласна се отбелязва в началото на името и в средата след гласна (Yonge - Йънг, Yongblood - Йънгблъд);

5. чуждоезичното краесловно съчетание "ia" се предава на български с "ия" (California -

Калифорния, Cynthia - Синтия, Port Julia - Порт Джулия).

(2) Полугласната "w" в съчетанията "wa", "we", "whi", "wi" се предава с "y" (Waterford - Уотърфорд, Wellington - Уелингтън, Whitehaven - Уайтхейвън, Wimbledon - Уимбълдън).

(3) При съчетание на полугласната "w" със звука "y" (който обикновено се изписва с "o") се прилага така наречената "нулева" транскрипция и това съчетание се предава само с "y" (Wolverhampton - Улвърхамптън). Допуска се обаче и дублетна форма с "v" - Вулвърхамптон.

Чл. 60. (1) Съгласните "b", "d", "f", "h", "k", "l", "m", "n", "p", "s", "t", "v" и "z" се предават съответно с "б", "д", "ф", "х", "к", "л", "м", "н", "п", "с", "т", "в" и "з".

(2) Съгласната "c" се предава в зависимост от следващата я буква:

1. пред "a", "o", "u" и съгласна (с изключение на "h") тя се транскрибира като "к" (Canberra - Канбера, Cork - Корк, Cumbria - Къмбрия, Clifton - Клифтън);

2. пред "e", "i" и "y" - със "с" (Central Falls - Сентръл Фолс, Cincinnati - Синсинати, Cygnet - Сигнет);

3. съчетанието "(t)ch" се предава на български с "ч" (Chichester - Чичестър, Bletchley - Блечли);

4. съчетанието "ck" се транскрибира с "к" (Buckingham - Бъкингам, Gatwick - Гатуик).

(3) Междузъбните звучен и беззвучен спиранти, които нямат съответствие в български език, с графемно съответствие "th" се транскрибират с "т" и "д". Звучният спират се среща само в средисловие между гласни (Thornton - Торнтън, Sutherland - Съдърланд).

(4) Съгласната "r" независимо от произношението ѝ в английските имена във всички случаи се транскрибира с "р" с оглед запазване на графемната близост (Romford - Ромфорд, Harlow - Харлоу, Yorkshire - Йоркшър).

(5) Съгласната "l" независимо от произношението ѝ в английските имена във всички случаи се предава с "л" с цел да се запази графическият облик на името (Liverpool - Ливърпул, Malmsbury - Малмсбъри, Suffolk - Съфолк /фон. Съфък/).

(6) Веларният назал "ng", който не се среща в начална позиция, от фонематични съображения на български винаги се предава с "нг" (Reading - Рединг, Nottingham - Нотингам).

(7) Двойните съгласни се предават на български опростено, с една съгласна (Raffles - Рафълс, Dallas - Далас, Barrow - Бароу, Wessex - Уесекс, Battersby - Батърсби).

(8) Краесловните съгласни в английските имена се транслитерират, без да се отчита характерното за английски език озвучаване или потъмняване (Cove - Коув, Charles - Чарлс, Longbridge - Лонгбридж, Leeds - Лийдс, Feld - Фелд).

Чл. 61. (1) Правописът на сложните и съставни английски географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 13. Примери: Newport - Нюпорт, Portland - Портланд, Los Angeles - Лос Анджелис, New York - Ню Йорк, Stratford-on-Avon - Стратфорд он Ейвън, O'Leary - О'Лиъри.

(2) Дублетните форми от типа Cape Town (Кейп Таун) и Capetown (Кейптаун) се изписват в зависимост от оригиналното им изписване в конкретния случай.

(3) При предаването на притежателния падеж апостроф не се пише на български (Peter's River - Питърс Ривър).

Чл. 62. Самостояните думи, средисловните служебни думи и членните форми в английските географски имена се изписват на български съгласно изискванията на чл. 14. Примери: Milton Grove - Милтън Гроув, Alice Springs - Алис Спрингс, Stratford-upon-Avon - Стратфорд ъпон Ейвън, The Pass - Дъ Пас.

Чл. 63. Номенклатурните географски термини се предават съгласно изискванията на чл. 15. Примери: Loch Ness - Лох Нес, Red River - Ред Ривър, Long Lake - Лонг Лейк, Holly Island - Холи Айланд; Mississippi River - река Мисисипи, Guernsey Islands - Гърнзи Айландс; Shetland Islands -

Шетландски острови, Irish Sea - Ирландско море; Saint George's Channel - проток Сейнт Джордж.

Чл. 64. (1) Съгласно чл. 16 като традиционни се запазват имена от типа на Лондон (фон. тр. Лъндън), Вашингтон (фон. тр. Уошингтън), нос Добра Надежда (фон. тр. Кейп Гуд Хоуп), Голямо робско езеро (фон. тр. Грейт Слейв Лейк), Скалисти планини (фон. тр. Роки Маунтънс) и др.

(2) При вторични обекти обаче се използват фонетичните форми, например Ню Лъндън в Южна Африка.

Глава девета.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА РУСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 106 ОТ 1995 Г.)

Чл. 65. Руските гласни, за които, за разлика от българските, има отделен графичен знак, се транскрибират на български по следния начин:

1. гласната "е.", която представя йотувания звук "о", се предава с "йо" в началото на името или в средисловие след гласна, с "ьо" след съгласна и с "о" след шушкава съгласна (Е.ртом - Йортом, Ирае.ль - Ирайол, Ле.хта - Лъохта, Же.лтое - Жолтое, Ще.кино - Шчокино);
2. характерният за руски език звук, отбелязван графично с "ы", се предава на български с "и" (Быково - Биково, Крымск - Кримск, Тывлино - Тивлино, Чаплыгин - Чаплигин);
3. широкото отворено руско "е", отбелязвано графично с "э", се предава на български с "е" (Энкэн - Енкен, Этыка - Етика);
4. при транскрипцията на български не се отразява характерният за руски език изговор на звука "е" като "йе" (Енисейск /изг. Йенисейск/ - Енисейск, Оргеев /изг. Оргейев/ - Оргеев, Высокое /изг. Вьисокайе/ - Високое);
5. специфичният за руски език изговор на неударено "о" като "а" и на неударено "е" като "и" не се отразява при транскрипцията на руските географски имена на български (Бородино /изг. Бърадино/ - Бородино, Еремеево /изг. Иримьеевь/ - Еремеево);
6. двойните гласни се запазват, когато принадлежат към различните съставки на географските имена и образуват отделни срички (Гордеевка - Гордеевка, Евсеево - Евсеево, Заангарское - Заангарское).

Чл. 66. При предаването на съгласните в руските географски имена се прилагат следните правила:

1. чуждоезичното по произход "г" се запазва (Гансен - Гансен, Гидроторф - Гидроторф);
2. буквата "щ" се транскрибира с "шч" (Роцино - Рошчино, Щелино - Шчелино);
3. мекостта на съгласните, отбелязвана графично с "ь", не се отразява при транскрипцията на български (Белый Колодезь - Белий Колодез, Гольган - Голган, Казань - Казан, Бисертъ - Бисерт);
4. двойните съгласни се транскрибират опростено с изключение на двойни "н" или "с" на морфемна граница (Драгоценная - Драгоценная, Бессоновка - Бессоновка);
5. пред краесловни "р" и "л", намиращи се в позиция след съгласна, се вмъква "ъ" (Кошехабль - Кошехабъл, Октябрь - Октябър, Рославль - Рославъл). Графичният знак "ъ" се пише след "р" и "л" и в прилагателни имена, образувани от съществителни с краесловни "р" и "л" (Краснооктябрьский - Краснооктябърский, Октябрьское - Октябърское).

Чл. 67. Буквените съчетания в руските географски имена се предават съгласно следните правила:

1. съчетанието "шт" се транскрибира на български с "щ" (Штурмовой - Щурмовой, Штеровка - Щеровка);

2. съчетанията "ье", "ье.", "ьи", "ью" и "ья" на български се предават съответно с "е", "ьо", "и", "ю" и "я" (Порече - Порече, Муравье.во - Муравьово, Марьинка - Маринка, Аньюдин - Анюдин, Порьягуба - Порягуба);
3. твърдият разделителен знак "ь" на морфемна граница не се транскрибира на български (Лабазъеган - Лабазеган, Акъяр - Акяр).

Чл. 68. При транскрипцията на руските географски имена на български се вземат под внимание следните особености на езика:

1. представките "ис-", "рас-" и "бес-" пред беззвучни съгласни не се пригаждат към българския правопис на същите представки, а се запазват в оригиналния им правопис (Исправная - Исправная, Распопинская - Распопинская, Бессарабка - Бессарабка).
2. запазва се наставката "-ск-" независимо от предхождащата я буква (Нововоронежский - Нововоронежский, Онежское - Онежское, Созимский - Созимский).
3. запазват се пълните окончания на прилагателните (Старый Оскол - Старий Оскол, Тирлянский - Тирлянський, Попутная - Попутная, Верхняя Инта - Верхняя Инта, Полуночное - Полуночно, Хорошее - Хорошее, Красные Баки - Красни Баки, Большие Уры - Болши Ури).
4. падежните форми в руските географски имена на български се предават в именителна форма (Бухта Провидения - залив Провидение, Залив Терпения - залив Терпение, Море Лаптевых - море Лаптеви, Ростов-на-Дону - Ростов на Дон, Николаевск-на-Амуре - Николаевск на Амур).

Чл. 69. (1) Правописът на сложните и съставните руски географски имена и на служебните думи в средисловие е в съответствие с изискванията на чл. 13 и 14 (Капустин Яр, Малое Козино, Новгород, Малопесчанка, Руская Поляна, Большой Вегилский Туман; Усть-Долгая - Уст Долгая, Полное-Ялтуново - Полное Ялтуново).

(2) Тирето в съставните имена се запазва само когато двете съставки са равностойни (Образцово-Травино).

(3) Съставните имена, чиято първа част е кратко прилагателно, завършващо на свързваща гласна, и е отделена от втората с тире, се пишат слято (например: Северо-Задонск - Северозадонск, Юго-Камский - Югокамский, Южно-Подольское - Южноподолское).

Чл. 70. (1) Номенклатурните географски имена се предават в съответствие с изискванията на чл. 15. Запазват се термините, които нямат точно съответствие в български език и влизат в състава на името, като например: лиман, коса, лагуна (Кирпильский лиман - Кирпилский лиман, Куршская коса - Куршская коса).

(2) Номенклатурните руски географски термини с точно съответствие в български език се превеждат и прилагателните към тях се приспособяват към морфологичната структура на езика ни (Латгальская возвышенность - Латгалско възвишение, Колхидская низменность - Колхидска низина).

Глава десета.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА НИДЕРЛАНДСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 106 ОТ 1995 Г.)

Чл. 71. Правилата в тази глава се отнасят до така наречения северен нидерландски език, който се говори в Нидерландия, и до южния нидерландски език, който се говори в северната част на Белгия (Фландрия).

Чл. 72. При транскрипцията на нидерландските географски имена не се взема под внимание

дължината на гласните:

1. кратките гласни "a", "e", "i", "o" и "u" се транскрибират съответно с "a", "e", "и", "o" и "ьо", като в начална позиция гласната "u" се транскрибира с "йо" (Dalem - Далем, Limel- Лимел, Obdam - Обдам, Vuren - Вьорен, Uden - Йоден);
2. дългите гласни "aa", "ae", "ee", "ie", "oe", "oo" и "uu", отбелязвани графично чрез удвояване на съответната гласна или чрез съчетаването ѝ с гласната "e", се предават на български опростено съответно с "a", "e", "е", "и", "у", "o" и "ю" (Laak - Лак, Maastricht - Мастрихт, Aerdt - Ерт, Beers - Берс, Mierlo - Мирло, Zoelen - Зулен, Roosteren - Ростерен, Buurmalsen - Бюрмалсен).

Чл. 73. Дифтонгите в нидерландските географски имена: "aai", "au", "auw", "eeuw", "ei", "ieuw", "ij", "oei", "ooi", "ou", "ouw" и "ui" се транскрибират съответно с "ай", "ау/оу", "ау", "еу", "ей", "ю", "ей", "уй", "ой", "ау", "ау" и "ой" (Aaigem - Айгем, Spaubeg - Спаубек, Maurik - Моурик, Rauwerd - Рауерд, Leeuwen - Леуен, Keizersveer - Кейзерсвер, Nieuwaal - Нюал, Colijnsplaats - Колейнсплатс, Hoeilaart - Хуйларт, Gooi - Гой, Rouveen - Раувен, Brouwershaven - Брауерсхавен, Zuilen - Зойлен).

Чл. 74. Предаването на съгласните в нидерландските географски имена се подчинява на следните правила, засягащи само особените случаи на произношение:

1. съгласната "g", независимо от произношението ѝ като "х", въз основа на принципа на графемната близост се предава на български с "г" (Grasen - Гразен, Nijmegen - Неймеген);
2. съгласната "h" се транскрибира с "х" (Hoorn - Хорн, Vanholt - Ванхолт);
3. съгласните "v" и "w" се транскрибират на български с "в" (Volendam - Волендам, Waal - Вал);
4. съгласната "z" се транскрибира на български със "з" (Zoelen - Зулен, Vijfhuizen - Вейфхойзен, Rozendaal - Розендал).

Чл. 75. Назалната фонема "ng" се транслитерира при предаването на нидерландските географски имена (Groningen - Гронинген, Vlissingen - Влисинген).

Чл. 76. Съчетанието "sch" се транскрибира в съответствие с произношението му като "сх" с изключение на краесловие, когато то се предава като "с" (Schelde - Схелде, Den Bosch - Ден Бос).

Чл. 77. Ударението в нидерландски език пада винаги върху първата сричка. В многосрични думи често освен главното ударение върху първата сричка се среща и вторично ударение.

Чл. 78. (1) Сложните и съставните нидерландски географски имена се транскрибират на български съгласно чл. 12 (s'Herenelderen - с'Херенелдерен, Herk-de-Stad - Херк де Стад).

(2) Самостояните и служебните думи в нидерландските географски имена се транскрибират на български съгласно чл. 13.

(3) Номенклатурните термини в нидерландските географски имена се предават на български съгласно изискванията на чл. 14.

(4) Предаването на традиционните географски имена е в съответствие с принципите, посочени в чл. 15. Не се допуска замяната на името на фламандския град Антверпен с франкофонския му вариант Анверс.

Глава единадесета.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА НОРВЕЖКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 106 ОТ 1995 Г.)

Чл. 79. Транскрипцията и правописът на норвежките гласни на български език се извършва в съответствие със следните правила:

1. не се отбелязва дължината на гласните независимо от начина за графичното ѝ означаване;
2. гласната "e" в неударена позиция се предава на български с "e" въз основа на принципа за графемната близост (Agendal - Арендал, Espedal - Еспедал, Mysen - Мюсен);
3. гласната "o" се транскрибира:
 - а) с "o" в затворена сричка и пред съгласните "g" и "v" (Bossekop - Босекоп, Dovre - Довре);
 - б) с "y" в неударена и отворена сричка (Tosen - Тусен, Grimo - Гриму);
4. гласната "u" се транскрибира:
 - а) с "ю" в отворена и ударена сричка (Budal - Бюдал, Rudsgren - Рюсгрен);
 - б) с "y" в затворена сричка, пред "m" и "f" и пред буквените съчетания "nd", "ng", "nk", "kk" (или съчетание на "k" с друга съгласна) (Eiksund - Айксун, Malungen - Малунген, Skrukli - Скрукли, Elverum - Елверум);
5. с буквата "ae" се отбелязва широкото отворено "e", което няма съответствие в български език; тя се предава с "e" (Saetervik - Сетервик, Flevaer - Фловер);
6. буквата "a□" (изписвана в стария правопис с "aa") се произнася и съответно се предава на български с "o" (La□tefoss - Лотефос, Na□ga - Нора, A□mli - Омли);
7. буквата "_" се предава на български с "ьо" след съгласна и с "йо" в начална позиция (B_verdal - Бьоведал, _vteb_ - Йовребьо);
8. гласната "y" се произнася и предава на български като "ю" (Lyngdal - Люнгдал, Yset - Юсет, Vinnelys - Винелюс).

Чл. 80. (1) Дифтонгите в норвежките географски имена се транскрибират на български в съответствие с произношението им:

1. дифтонгите "ai", "ei", и "aei" се произнасят и транскрибират с "ай" (Maillevada - Майлевада, Leira - Лайра, Gaeidnegaisa - Гайднегайса);
 2. дифтонгът "eu" се предава на български като "ей" (Reysnes - Рейснес, Eydshavn - Ейдсхавн);
 3. дифтонгът "au" се транскрибира с "ау" (Bauger- Баурер, Austad - Ауста, Opphaug - Опхауг);
 4. дифтонгите "oi", "ou", "a□i" и "a□u" се транскрибират на български с "ой" (Goikkenjavevarre - Гойкеняевеваре, Roytvoll - Ройтвол, Bla□isen - Блойсен);
 5. дифтонгът "_y" се транскрибира с "ьой" след съгласна и с "йой" след гласна и в начална позиция (Atl_y - Атльой, _umark - Йоймарк).
- (2) Когато гласната след дифтонга е "a", съчетанието "йа" се предава винаги с "я", например: Bj_r_ua - Бьорьоя, Fr_ua - Фрьоя. Не се допуска неправилното им изписване Бьорьойа, Фрьойа.
- (3) Краесловното "ia" се предава на български по традиция винаги с "ия" (Storlia - Сторлия, Skrukkelia - Скрукелия).

Чл. 81. Предаването на съгласните в норвежките географски имена на български се подчинява на следните правила:

1. съгласната "c", която се среща главно в имена от чужд произход, се транскрибира според произношението ѝ и в зависимост от следващата я гласна:
 - а) пред гласните "a", "o", "u" и пред съгласна тя се произнася и транскрибира с "к" (Caravagge - Караваре, Согосаиве - Корокайве, Суоккараса - Куокараса);
 - б) пред гласните "e", "i", "y" и "ae" тя се транскрибира със "с" (Sekkuljavitte - Секулявре, Синкараса - Синкараса, Саеггосокка - Серокока);
2. съгласната "h" има звукова стойност "х", но пред "j" и "v" не се произнася и съответно не се транскрибира и на български (Hollum - Холум, Lillehamer - Лилехамер, но: Hjelleb_l - Йелебьол, Hvalstad - Валста);
3. съгласната "k" пред "e", "i", "j" и "y" се произнася и предава на български с "х" (Kirkener -

Хирхенер, Kj_len - Хьолен, Kyte - Хюте).

Чл. 82. Двойните съгласни в норвежките географски имена се предават на български опростено - с една съгласна, ако не принадлежат към различни съставки на името (Flikkeig - Фликайг, Fannrem - Фанрем, Heggland - Хеглан, Ribbestadnes - Рибестанес, но Bjelland - Беллан).

Чл. 83. Предаването на характерните за норвежки език групи съгласни се подчинява на следните правила:

1. групите съгласни "rd", "rl", "rn" и "rt" се произнасят и съответно се предават на български с "д", "л", "н" и "т" (Hordab_ - Худабьо, Orlungen - Олунген, Horn - Хон, Horten - Хутен). В краесловие обаче съчетанието "rd" се произнася и транскрибира с "р" (Oslofjord - Ослофьор, _ydegard - Йодегар).

2. съчетанието "nd" в краесловие и на морфемна граница в средисловие се произнася и предава на български с "н" (Hordland - Ходлан, Fagerlund - Фагерлун, Fjellstrand - Фелстран, Aurelandsvengen - Аурелансвенген). Ако обаче съгласните "n" и "d" принадлежат към различни съставки на името, това правило не се прилага (Begndal - Бегндал);

3. съчетанията "rs", "sj", "skj" и "sk" (пред "е", "i" и "_y") съгласно произношението им се транскрибират на български с "ш" (Farsund - Фашун, Etnesj_en - Етнешьоен, Hiskjo - Хишу, Skei - Шей, Skifte - Шифте). Съгласно чл. 7, ал. 3 се запазва мекостта на шушкатавите съгласни в норвежките географски имена;

4. съчетанията "ds" и "ts" съгласно изговора им се предават на български със "с" (Midtskog - Мидског, Rudsgrend - Рюсгрен);

5. съчетанието "ld" в края на имената и на морфемна граница в средисловие се транскрибира с "л" (_stfold - Йостфол, Foldfjord - Фолфьор). Ако съгласните "l" и "d" принадлежат към различни съставки на името, това правило не се прилага (Folldal - Фолдал);

6. съчетанието "tj" се предава съгласно произношението му с "х" (Tj_rhom - Хьорхом, Tjongsfjorden - Хонгсфьоден);

7. съчетанията "eg" и "_g" се транскрибират на български в съответствие с произношението им като дифтонга "ай" (Egge - Айге, Vegna - Байна, S_gne - Сайна);

8. съчетанието "jer (gjer)" се произнася и транскрибира като "яр" (Evjegerdet - Евеяде).

Чл. 84. (1) При транскрипцията на норвежките географски имена на български йотацията, отбелязвана графично с буквите "j" и "g", се предава само пред "а" с "я", пред "о" с "ьо" или "йо" (в начална позиция и след гласна) и с "ю" пред "у" (Engjane - Еняне, Fjone - Фьоне, Fja_gesund - Фьогесун, Julshamn - Юлсхамн, Jondal - Юндал).

(2) Йотация на гласната "е" се допуска само в начална позиция (Jensvoll - Йенсвол, Geilo - Йейло, Gjellerasen - Йелерасен).

(3) Пред гласната "и" йотация не се отбелязва (Gisholt - Исхолт).

Чл. 85. Съгласно чл. 11 съществителните "stad", "berget", "fjellet", "landet", "sundet" и "vatnet", които често влизат в състава на норвежките географски имена, съгласно произношението им се предават на български съответно без краесловните "д" и "т" (Brekstad - Брекста, Bolstadd_yri - Болстадъйри, Eidslandet - Айслане, Gravberget - Гравберге, Her_ysundet - Херъйсуне, Andorfjellet - Андорфеле, Bugvatnet - Бюгватне).

Чл. 86. Ударението в норвежки език пада винаги на първата сричка.

Чл. 87. Правописът на сложните и съставните норвежки географски имена и на отделните самостоятелни и служебни думи в тях е в съответствие с изискванията на чл. 12 и 13. Примери:

Kong Johans Bre - Конг Йоханс Бре, Fyrst Alberts Topp - Фюрст Алберте Топ, Colesdalen - Колесдален, Dunderbukta - Дюнербукта и др.

Чл. 88. Предаването на номенклатурните термини в норвежките географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 14. Примери: Austad - Ауста, Brydal - Брюдал, Varekvarre - Варекваре, Карп Митра - нос Митра и др.).

Глава дванадесета. **ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ШВЕДСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ** **ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 106 ОТ 1995 Г.)**

Чл. 89. При предаването на шведските гласни на български език се спазват следните правила:

1. не се маркира дължината на гласните "а", "е", "и" и "у" (дълги гласни: Falun - Фалун, Vetlanda - Ветланда, Visby - Висбю, Rydal - Рюдал; кратки гласни: Halltorp- Халторп, Leksand - Лександ, Vimmerby - Вимербю, Lycksele - Люкселе);
2. в съответствие с произношението й гласната "о" в отворена сричка се предава на български с "у" (Мога - Мура), а в затворена сричка - с "о" (Stockholm - Стокхолм);
3. гласната "и" съгласно произношението й се предава на български с "ю", когато е в отворена сричка, и с "у", когато е в затворена сричка (Lulea - Люлео, Lund - Лунд).
4. буквата "а" се произнася и транскрибира на български като "о", без да се маркира дължината на звука (дълго "о": A - Оса; кратко о: La - Лонгнес).
5. буквата "а" по произношение наподобява българското "е" и при транскрипцията на шведските географски имена се предава с "е", без да се маркира неговата дължина (дълго "е": Ta - Тебю; кратко "е": Ha - Хеслехолм);
6. буквата "о" се произнася като йотувано "о" и се транскрибира с "йо" в началото на имената и след гласна и с "ьо" след съгласна; на български не се маркира дължината на звука (дълго "йо": O - Йортреск, Ho - Хьоганес; кратко "йо": O - Йостерсунд, V - Бьоркеторп).

Чл. 90. При транскрипцията на съгласните в шведските географски имена се спазват следните правила: ю я(tm)

1. съгласната "с" пред "е", "и", "у", "а" и "о" се предава на български със "с", а във всички други случаи - с "к", като например в думите centrum (центрум) и Carlson (Карлсон);
2. съгласната "g" се произнася и предава на български:
 - а) като "й" пред "е" и "о" в начална позиция, след гласна или когато маркира началото на нова основа в сложна дума (Ga - Йеливаре, Sverige - Сврийе, Go - Йотене, O - Йостерйотланд);
 - б) като "ю" пред "у" (Gysinge - Юсинге);
 - в) като "и" след "r" и "l" (A - Елихулт, A - Отвидабери, Berghult - Берихулт, A - Елвборис Лен, A - Елиарос, Bergforsen - Бериефоршен);
 - г) в начална позиция пред гласната "и" не се изписва "й" (Gislaved - Иславед);
 - д) в останалите случаи съгласната "g" се произнася и транскрибира на български с "г" (Degefors - Дегефорш, Gusum - Гюсум);
3. съгласната "к" пред "е", "и", "у", "а" и "о" (и понякога пред "j"), когато са в една и съща сричка, се произнася и транскрибира на български като "ш" (Kevlinge - Шевлинге, Kisa - Шиса, Kyrkhult - Шюркхулт, Ka - Шерна, Ko - Шьопинг). В останалите случаи и в имена от нешведски произход тя се предава като "к" (Karlstad - Карлстад, Klagerup - Клагеруп, Koberg - Кобери и Kiruna - Кируна);

4. съгласната "q", която се среща рядко в шведските географски имена, се транскрибира с "к" (Qvantenburg - Квантебюри);
5. съгласните "v" и "w" се произнасят и транскрибират с "в", като "w" се среща предимно в имена от нешведски произход (Vetlanda - Ветланда);
6. съгласната "x" се произнася и предава на български като "кс" (Voxan - Воксан);
7. съгласната "z", която се среща предимно в имена от нешведски произход, се произнася и транскрибира като "с" (Zinkgruvan - Синкгруван).

Чл. 91. С буквата "j" се отбелязва йотацията на гласните, като се предава на български съгласно следните правила:

1. пред "e" и "o" в началото на името, след гласна и когато маркира началото на нова основа в сложно име тя се транскрибира с "й" (Ja.draa□s - Йедраос, Jo.rn - Йорн, Teuraja.rvi - Теурайерви);
2. пред "e" след съгласна йотацията не се отбелязва (Bja.sta - Беста, Mja.la - Мела), а пред "o" след съгласна тя се предава на български с "ьо" (Bjo.rke - Бьорке, Mjo.ba.ck - Мьобек);
3. пред звуковете "a" и "y" в началото на името, след гласна и когато маркира началото на нова основа в сложно име тя се транскрибира съответно с "я" и "ю" (Akka┘aure - Акаяуре, Jonstorp - Юнсторп, Bjuv - Бюв). При транскрипцията на български не се допуска изписването на съчетанията "йа" и "йю" вместо правилните "я" и "ю".

Чл. 92. Характерните за шведски език буквени съчетания се транскрибират на български съгласно следните правила:

1. съчетанията "dj", "gj", "hj" и "lj" в начална позиция се предават с "й" и в зависимост от следващата гласна се транскрибират съответно с "я", "йе", "йо" и "ю" (Djuga - Юра, Gjumslo.v - Юмсльов, Hja.rnarp - Йернарп, Ljusne - Юсне). Не се допуска изписването на "йа" или "йю" вместо правилните "я" или "ю";
2. съчетанието "rs" се произнася и съответно предава на български с "рш" (Forshaga - Форшхага, Morskoga - Моршкога, Va.nersa.ns - Венершнес);
3. съчетанията "sk" пред "e", "i", "y", "a." и "o.", "sj", "skj", "stj", "sch" и "si" (в окончанието "-sion") в съответствие с произношението им се предават на български с "ш" (Skede - Шеде, Skillinge - Шилинге, Skyttorp - Шюторп, Ska.larid - Шеларид, Sko.vde - Шьовде, Sjo.vik - Шьовик, Stja.rnsund - Шернсунд);
4. съчетанието "tj" се произнася и предава на български с "ш" (Tja.llmo - Шелму, Tjuvkil - Шувкил, Tja□motis - Шомотис);
5. Суфиксът "-tion" се произнася и предава на български като "-шун" (Abisko Nationalpark - Абиско Нашуналпарк).

Чл. 93. Двойните съгласни се предават опростено, ако не принадлежат към различни съставки на географското име (Gunnarskog - Гунарскуг, Veddige - Ведиге, Sparreholm - Спарехолм, но Va.nna.s - Веннес).

Чл. 94. Съгласно чл. 7, ал. 3 при транскрипцията на шведските географски имена на български се запазва мекостта на шушкатавите съгласни.

Чл. 95. По правило ударението в шведските географски имена пада върху първата сричка. При сложните съставни имена обаче всяка нова основа става носител на вторично ударение. Например: Ветланда, Стокхолм, Елйхулт и т. н.

Чл. 96. Правописът на сложните и съставни шведски географски имена е в съответствие с изискванията на чл. 12. Например: Stora Alvaret - Ступа Алварет, Norra Dellen - Нора Делен,

Norrland - Норланд, Erdforsen - Ердфоршен.

Чл. 97. Номенклатурните географски термини в шведските географски имена се предават на български съгласно изискванията на чл. 14. Например: Fridafors - Фридафорш, Gripenberg - Грипенбери, Grebbestad - Гребестад, Go.ta kanal - канал Йота и др.

Чл. 98. Съгласно чл. 15 като традиционни се запазват имена от типа на Швеция (фон. тр. Сверийе), Гьотеборг (фон. тр. Йотебори) и други подобни.

Глава тринадесета. **ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА УНГАРСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ** **ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 4 ОТ 1999 Г.)**

Чл. 99. При предаването на гласните в унгарските географски имена на български език се спазват следните правила:

1. кратката унгарска лабиална гласна "a" и дългата унгарска нелабиална гласна "a#" се предават на български език с "a" независимо от артикулационната разлика помежду им; напр. (Zalava#r - Залавар; Szatma#r megye - окръг Сатмар; Hatvan - Хатван); изключенията са съгласно чл. 100-102;
2. дългата унгарска гласна "e#" независимо от характеристиките й - дължина и опозиция отвореност/затвореност - се предава на български език с "e", както се предава и кратката гласна "e"; напр. (Sze#kesfehe#gva#r - Секешфехервар, Kecskeme#t - Кечкемет, E#rd - Ерд); не се допуска транскрибирането на дългата гласна "e#" със съчетанието "ей";
3. дължината на гласните "i#", "o#", "o", "u#", "u", при които в унгарски език има разлика само в дължината на произнасяне, а не в начина на учленяване, също не се отразяват на български език; напр. (Nyí#regyháza - Ниредхаза, Salgó#tarján - Шалготарян, Győr - Дьор, Abau#jvár - Абайвар, Gőnyű - Гьоню);
4. двойни гласни се предават на български език само ако принадлежат към различни съставки на сложните географски имена; напр. (Bátapáti - Батапати, Zalaapáti - Залапати, Felső'ors - Фелш'ойорш);
5. кратките унгарски гласни "o." и "u.", както и техните дълги варианти "o" и "u", се предават на български език, както следва:
 - а) с "йо" и "ю" в началото на географското име или в средисловие и краесловие след гласна; напр. (Órvényes - Йорвенеш, Alsó'ors - Алш'ойорш, Üllés - Юлеш);
 - б) с "ьо" и "ю" след съгласна в средисловие и краесловие; напр. (Domos - Дьомьош, Püspökladány - Пюшп'окладан, Üllő - Юльо, Győrcsanak - Гьорч'он), с изключение при комбинацията "u.ly" в оригиналното име, което на български език трябва да се предаде с "уй" - Tiszasulypusztas - Тисашуй);
 - в) съгласно чл. 7, ал. 3 и след шушкавите съгласни се изписва "ьо" и "ю"; напр. (Csókány - Чьокмьо, Söjtör - Шьойт'ор, Sümeg - Шюмег).

Чл. 100. При предаването на съгласните в унгарските географски имена на български език се спазват следните правила:

1. не се отразява дължината на съгласните с изключение на случаите, когато те се намират на морфемна граница в съставните географски имена; напр. (Lillafüred - Лилаф'юред, Hosszúhetyű - Хосухетен, Boldogasszonyfa - Болдогасонфа, но: Nagygyónpuszta - Надд'юнпуста, Szentlőrinc - Сасентласло, Jászapáti - Яссентандраш);
2. унгарските палатални съгласни, записвани с буквените съчетания "gy", "ny" и "ty", се отразяват на български език само пред "a", "o" и "i", както следва:

- а) "gya (gya#)", - с "дя"; напр. (Fu.zesgyarmat - Фюзешдярмат, Gyа#l - Дял);
 "gyo (gyo#)", "gyo., (gyo')"; - с "дьо"; напр. (Gyo#d - Дьод, Gyо'г - Дьор);
 "gyu (gyu#)", "gyu. (gyu)"; - с "дю"; напр. (Gyula - Дюла, Gyu'gu's - Дюрюш);
- б) "nya (nya#)", - с "ня"; напр. (Nyalka - Нялка, Konyа#г - Коняр);
 "nyo (nyo#)", "nyo., (nyo')"; - с "ньо"; напр. (Nyom`ar - Ньомар, Besnyo - Бешньо);
 "nyu (nyu#)", "nyu. (nyu)"; - с "ню"; напр. (Nyu#l - Нюл, Go.nyu - Гьоню);
- в) "tya (tya#)", - с "тя"; (Ba#tya - Батя, Ma#tya#sdomb - Матяшдомб);
 "tyo (tyo#)", - с "тьо"; напр. (Berettyo#u#jfalu - Беретьоуйфалу);
 "tyu (tyu#)", - с "тю"; напр. (Ma#tyus - Матюш, Pattantyu#s - Патантюш);
3. в средисловие пред съгласна, пред "е" и "и" и в краесловие "gy", "ny" и "ty" се предават като "д", "н" и "т"; напр. (Ke#tegyha#za - Кетедхаза, Kengyel - Кендел, Egregy - Егред, Bonyha#d - Бонхад, Csa#ny - Чан, Bezenye - Безене, Katymа#г - Катмар, Ke#ty - Кет);
4. стойността на графемата "у" в унгарските географски имена, когато "у" не е част от буквосъчетанията "gy", "ny", "ty" и "ly", е "и"; напр. (Ba#nffyahunyad - Банфихуняд, Merczyfalva - Мерцифалва, Zichyу#jfalu - Зициуйфалу, Ara#thyszikla - Апати сикла (скала);
5. съгласните "с", "h", "s" и "z" се произнасят и предават на български език съответно с "ц", "х", "ш" и "з"; напр. (Cegle#d - Цеглед, Hatvan - Хатван, Salgo#tarja#n - Шалготарян, Zirc - Зирц).

Чл. 101. (1) Унгарската съгласна "j" (след гласна) се предава на български език с "й"; напр. (Abau#jva#г - Абауйвар, Вuj - Буй).

(2) При предаването на унгарските географски имена на български език съчетанията "ja (ja#)" се отразяват с "я", на "jo (jo#, jo')" - с "ьо" (след съгласна) и с "йо" (в началото на името и след гласна), на "ju (ju#, ju')" - с "ю". Съчетанието "je (je#)" се предава на български език с "йе" само в началото на географското име или в следисловие след гласна, докато съчетанието "ji" в оригиналното унгарско име се предава на български само с "и". Напр. (Baja - Бая, Ja#szbere#ny - Ясберен, Jobba#gyi - Йобади, Nаjо#s - Хайош, Sajо# - Шайо, Hejо'ku.rт - Хейокюрт, Jutas - Юташ, Oлаju.to' - Олаютьо, Je#ke - Йеке, Feje#г - Фейер, но: Dio#sjeno' - Диошеньо, Eperjes - Епереш, Novaјidra#ny - Новаидран, Тоkајi - Токай (съответно Токајi-hegy - Токайска планина).

Чл. 102. Буквените съчетания "cs", "ly", "sz" и "zs" в унгарските географски имена се предават на български език по следния начин:

1. буквеното съчетание cs се произнася и предава с "ч"; напр. (Csolnok - Чолнок, Devecser - Девечер, Fancsal - Фанчал);
2. буквеното съчетание "ly" е идентично по произношение със съгласната "j" и се предава на български език съобразно чл. 101 с "й", съответно с "я", "ьо", "йо", "ю"; напр. (Csa#voly - Чавой, Csolyosра#los - Чойошпалош, Ma#rte#ly - Мартей, Gombolyag - Гомбояг, Lyubatanya - Юбатаня, Nagy-Kira#lyos - Над Кирайош, Illye - Ийе);
3. буквеното съчетание "sz" се произнася и предава със "с"; напр. (Szeged - Сегед, Tiszadada - Тисадада, Deszk - Деск);
4. буквеното съчетание "zs" се произнася и предава с "ж"; напр. (Zsenye - Жене, Nagykanizsa - Надканижа).

Чл. 103. Ударението в унгарските географски имена пада винаги върху първата сричка.

Чл. 104. Съгласно изискванията на чл. 12 и 13 сложните и съставните географски имена се предават слято или разделно в съответствие с оригиналния правопис, като при полуслято писане тиретата се запазват само в сложните названия, съставени от самостоятелни имена. Отделните самостоятелни думи в чуждите съставни географски имена се пишат с главна буква независимо от значението им в чуждия език. Напр. (Dunau#jva#ros - Дунауйварош, Fu.zesgyarmat -

Фюзешдямат, Dobogo#-ко' - Добого Кьо, Фе#г-ко'-ла#ра - Фехер Кьо Лапа, Фе#г-Ко'ро.s - Фехер Кьорьош, но: Gyо'г-Sopron - Дьор-Шопрон, Borso#d-Abau#j-Zemple#n - Боршод-Абауй-Земплен).

Чл. 105. Номенклатурните географски термини, които са част от географското име, се транскрибират. Превеждат се само тези части, които са записани полуслято или отделно. Напр. (Dunau#jva#ros - Дунайварош, Somosko'u#jfalu - Шомошкьоуйфалу, Szent Miha#ly-hegy - планина Сент Михай, Ko'szegi hegye#g - Кьосегски планински масив, Moha#csi-sziget - Мохачки остров, Szentendrei-sziget - остров Сент Ендре, Ferenc-csatorna - канал Ференц).

Глава четиринадесета.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ГРЪЦКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 4 ОТ 1999 Г.)

Чл. 106. (1) Съгласно препоръките на Групата на експертите по стандартизация на географските имена към ООН относно предаването на тези имена от страните с нелатинска писменост гръцките географски имена в примерите се изписват на латиница в съответствие с приетата от ООН система за предаване на гръцките букви с латински.

(2) Правилата от тази глава се отнасят и за гръцките географски имена в Кипър.

Чл. 107. Гласните в гръцкия език се предават на български в съответствие с тяхното произношение, а именно:

1. гласната [a], в гръцкия език "1/4" (алфа), отбелязвана при транслитерацията на латиница с "a", се транскрибира на български с "а"; напр. (..... - Agalas - Агалас; - Katarraktis - Катарактис);
2. гласната [e], изписвана на гръцки език с "ѐ" (епсилон) или с буквеното съчетание "1/4i" (алфа-йота), в латински се транслитерира с буквата "e" или с буквеното съчетание "ai", на български с буквата "е"; напр. (..... - Eliká - Елика, - Aridaia - Аридея);
3. гласната [i], изписвана на гръцки език с буквите "i" (йота), "ѐ" (ита), "v" (ипсилон) и с буквените съчетания "ѐi" (епсилон-йота), "oi" (омикрон-йота), "vi" (ипсилон-йота) и "ѐv" (ита-ипсилон), е с графични латински съответствия "i", "i", "y", "ei", "oi", "yi" и "iy", а на български се предава с буквата "и"; напр. (..... - Stylida - Стилида, - Mani - Мани, - Kythira - Китира, - Eidomeni - Идомени, - Oitylon - Итилон, - Ydra - Идра);
4. гласната [o], изписвана на гръцки език с буквите "o" (омикрон) и "ѐ" (омега), на латински се изписва съответно с буквите "o" и "o.", а на български (и в двата случая) - с "о"; напр. (..... - Glaros - Гларос, - Plomari - Пломари, - Oropos - Оропос);
5. гласната [u], изписвана на гръцки език със съчетанието "ov" (омикрон-ипсилон), се представя с латинското буквено съчетание "ou", а на български се изписва с графемата "у"; напр. (..... - Loutraki - Лутраки, - Naousa - Науса).

Чл. 108. Двугласните, изписвани на гръцки език с 1/4v" (алфа и ипсилон) и с "ѐv" (епсилон и ипсилон), се изписват на латиница "av" и "ev" или "af" и "ef", а на български език се предават, както следва:

1. пред звучни съгласни и пред гласни - съответно с "ав" и "ев"; напр. (..... - Psevdas - Псевдас, - Klavdia - Клавдя);
2. пред беззвучни съгласни - съответно с "аф" и "еф"; напр. (..... - Naftilos - Нафтилос, - Lefkara - Лефкара).

Чл. 109. (1) Дифтонгите в гръцките географски имена се предават по следния начин:

1. низходящи дифтонги, състоящи се от гласен звук и йот, имат следните съответствия на латински и български:

- а) [ai] - "1/4i" - "ai" - "ай"; напр. (..... - Neraida - Нерайда);
- б) [ei] - "ῥi" - "ei" - "ей"; напр. (..... - Vrachneika - Врахнейка);
- в) [oi] - "oi" - "oi" - "ой"; напр. (..... - Doirani - Дойрани);
- г) [ui] - "ovi" - "oui" - "уй";

2. възходящи дифтонги, състоящи се от йот и гласна, имат следните буквени съответствия на латински и български:

- а) [ii] - "ioi" - "ii" - "ии"; напр. (..... - Agioi Deka - Агии Дека);
- б) [ie] - "iῥ" - "ie" - "ие"; напр. (..... - Ammadies - Амадиес);
- в) [io] - "iῤ" - "io" - "йо", "ьо"; напр. (..... - Io.annina - Йоанина);
"io" - "io"; напр. (..... - Avliotes - Авльотес);
- г) [iu] - "iov" - "iou" - "ю"; напр. (..... - Anadiou - Анадю);
- д) [ia] - "i1/4", "i1/4#", "v1/4#" - "ia" - "я"; напр. (..... - Asterousia - Астеруся, - Mathiatis - Матятис, - Leptokarya - Лептокаря, - Niata - Нята).

(2) При предаване на дифтонгите в краесловие се взема предвид и гръцкото словообразуване, поради което и в българската транскрипция се налагат паралелните окончания "-я#"/"-йя" и "-ьо#"/"-йо", в зависимост от ударението, което в гръцкия език задължително се пише навсякъде.

Например:

- - Sitia - Сития;
- - Lamia - Ламия;
- - Troia - Троя;
- - Agia Napa - Агия Напа;
- - Leivadia - Ливадя;
- - Platania - Платаня;
- - Eledio - Еледьо;
- - Kipourgeio - Кипургио.

(3) Гръцките окончания "-io(v)", "-..." се запазват в българския език. Напр. (..... - Sigriou - Сигрион, - Agrinio - Агринио, - Agios Efstathios - Агиос Ефстатиос).

(4) Типичните гръцки окончания "-ῥ1/4", "-ῥо", "-...", се запазват в българския език, т. е "-ea", "-eo", "-eoc". Напр. (..... - Kallithea - Калитеа, - Neo Ikonio - Нео Иконио, - Neos Marmaras - Неос Мармарас).

Чл. 110. Гръцките съгласни се предават в съответствие с тяхното произношение и според възможностите на съвременния български книжовен език, както следва:

- 1. съгласната [v], в гръцки език "ῥ" (вита), латинско графично съответствие "v", се предава на български с "в"; напр. (..... - Emvolos - Емволос, - Monemvasia - Монемвасия);
- 2. съгласната [ɣ], в гръцки език "γ" (гама), латинска графема "g", се предава на български с "г"; напр. (..... - Geri - Гери; - Agra - Агра);
- 3. съгласната [ɔ], в гръцки език "Ϛ" (делта), латинско транслитериране с "d", се предава на български с "д"; напр. (..... - Kardamyla - Кардамила, - Distomo - Дистомо);
- 4. съгласната [z], в гръцки език "ζ" (зита), с латинско графично съответствие "z", се предава на български със "з"; напр. (..... - Zygi - Зиги, - Preveza - Превеза);
- 5. съгласната [θ], в гръцки език "θ" (тита), се предава на латиница с "th", а българското съответствие е "т"; напр. (..... - Thasos - Тасос, - Vathy - Вати);
- 6. съгласната [k], в гръцки език "κ" (капа), се предава на латински с "k", а на български - с "к"; напр. (..... - Kavala - Кавала, - Makrinitza - Макриница);
- 7. съгласната [l], в гръцки език "λ" (ламбда), има графично латинско съответствие "l", а българското е "л"; напр. (..... - Loutsa - Луца, - Vilia - Виля);

8. съгласната [m], в гръцки език "μ" (ми), има латинско графично съответствие "m", а българското е "м"; напр. (..... - Megara - Мегара, - Vammos - Вамос);
9. съгласната [n], в гръцки език "ν" (ни), се предава на латински с "n", а на български - с "н"; напр. (..... - Velestino - Велестино, - Nigrita - Нигрита);
10. съгласната [ks], в гръцки език "ξ" (кси), латинска графема "x", се предава на български с "кс"; напр. (..... - Xanthi - Ксанти, - Xylokastro - Ксилокастро);
11. съгласната [p], в гръцкия език "π" (пи), с латинско графично съответствие "p", се предава на български с "п"; напр. (..... - Palamas - Паламас, - Skopelos - Скопелос);
12. съгласната [r], в гръцкия език "ρ" (ро), на латински има графично съответствие "r", а на български - "р"; напр. (..... - Rodos - Родос, - Karpassia - Карпасия);
13. съгласната [s], в гръцкия език "σ" (сигма) - в начало и средисловие, и "ς" - само в краесловие, се предава на латински с "s", а на български, както следва:
 - а) пред звучни съгласни "Γ", "γ", "κ" - и пред "λ", "μ", "ν", "ρ" се озвучава, което на български се предава със "з"; напр. (..... - Asgata - Азгата);
 - б) във всички останали случаи пишем "с"; напр. (..... - Samos - Самос, - Skyros - Скирос, - Spata - Спата, - Souda - Суда);
14. съгласната [t], в гръцкия език "τ" (таф), има графични съответствия в латински "t", а в българския - "т"; напр. (..... - Tarsos - Тарсос, - Styra - Стира);
15. съгласната [f], в гръцкия език "ϕ" (фи), има латинско графично съответствие "f", а българското е "ф"; напр. (..... - Farsala - Фарсала, - Sifnos - Сифнос);
16. съгласната [x], в гръцкия език "χ" (хи), се предава на латински с "ch", а на български - с "х"; напр. (..... - Chios - Хиос, - Chasia - Хася);
17. съгласната [ps], в гръцкия език "ψ" (пси), има графично латинско съответствие буквосъчетанието "ps", а на български език - буквосъчетанието "пс"; напр. (..... - Psathoura - Псатура).

Чл. 111. Двойните съгласни в гръцките географски имена се предават на български език опростено - с една съгласна. В редки случаи се изписват и двете съгласни, когато имат смислоразличителна функция. Напр. (..... - Kissousa - Кисуса).

Чл. 112. Буквените съчетания в гръцките географски имена се предават съгласно следните правила:

1. съчетанието ",k" (гама капа), изписано с латинските букви "gk", в начална позиция се предава на български с "г"; напр. (..... - Gkiona - Гьона);
2. в средисловие съчетанията ",," (гама гама), ",k" (гама капа) и ",k" (гама хи), изписвани съответно с латинските букви "ng", "nk" и "nx", се предават на български език съответно с "нг", "г" (много рядко "нк") и с "нх"; напр. (..... - Angelona - Ангелона, - Vragkiana - Врагяна, - Mataragka - Матарага, - Sinchari - Синхари);
3. съчетанието "μπ" (ми пи), изписвано с латинските букви "mp", се предава на български език в зависимост от позицията си в думата:
 - а) в начална позиция - с "б"; напр. (..... - Bralos - Бралос);
 - б) в средисловие - с "мб", "мп" или "б" според произнасянето му; напр. (..... - Kampos - Камбос, - Olimpos - Олимп (гръцкият изговор е Олимбос), - Varympompi - Варибоби);
4. съчетанието "ντ" (ни таф), изписвано с латинските букви "nt", в начална позиция се предава на български език с "д", а в средисловие - с "нд" или "нт", в зависимост от произнасянето му; напр. (..... - Antikyra - Андикира, - Mantoudi(on) - Мантуди(он));
5. съчетанието "ξσ" (таф сигма), изписвано с латинските букви "ts", се предава на български език с "ц"; напр. (..... - Tseri - Цери);
6. съчетанието "ξζ" (таф зита), изписвано с латинските букви "tz", се предава на български език с

"дз"; напр. (..... - Tzena - Дзена).

Чл. 113. Номенклатурните географски термини се предават в съответствие с изискванията на чл. 14. Напр. (..... - Aigaioi nisoí - Егейски острови, - Megali Prespa - Голямо Преспанско езеро, - Korinthiakos kolpos - Коринтски залив).

Чл. 114. Традиционните гръцки географски имена се предават на български език съгласно изискванията на чл. 15. Напр. (..... (грц. Ипирос) - Епир, (грц. Пелопонисос) - Пелопонес, - (грц. Едеса) - Воден, (грц. Тесалоники) - Солун, (грц. Касторя) - Костур, (грц. Серес) - Сяр, (грц. Дендрохори) - Дъмбени).

Глава петнадесета.

ПРАВИЛА ЗА ТРАНСКРИПЦИЯ И ПРАВОПИС НА ИСЛАНДСКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ИМЕНА (НОВА - ДВ, БР. 4 ОТ 1999 Г.)

Чл. 115. (1) При предаването на гласните в исландските географски имена не се взема под внимание тяхната дължина, т. е. дългите и кратките гласни се предават по един и същи начин. Напр. (Flatey - Флатей, Stranda - Странда, Hveragerði - Хверагерди, Hella - Хетла, Fitja# - Фитяу, Grenivik - Гренивик, Vogar - Вогар, Fontur - Фонтюр, Súdureyri - Сюдюрейри, Kollumu#li - Котлюмули).

(2) Гласните с ударение, които се изговарят различно от тези без ударение, се предават на български език в съответствие с произношението им, без да се отчита дължината им:

а) гласната "а" се предава на български език с графемата "а"; напр. (Flatey - Флатей, Dala - Дала); гласната "а#" [au] се транскрибира на български с буквосъчетанието "ау"; напр. (A#rnes - Ауртнес, Ka#lfshammarsvi#k - Каулсхамарсвик);

б) гласната "е" се предава на български език с "е"; гласната "е#" се произнася в исландски като йотувано [je], но се предава на български с "е"; напр. (He#ra#sflo#i - Херадсфлоуи, Melrakkasle#tta - Мелрахкаслехта);

в) гласната "и" се предава на български език с графемата "и"; гласната "и#" също се предава с "и"; това се дължи на факта, че в съвременния исландски език между "и" и "и#" има само звукова разлика; напр. (Dalvi#k - Далвик (дълго "и"), Gri#mssta#ir - Гримсстадир (кратко "и"));

г) гласната "о" се предава на български език с "о". Пр. Vogar - Вогар; гласната "о#" се предава с диграфа "оу"; напр. (Sto#risandur - Стоурисандюр, Lo#nsvi#k - Лоунсвик);

д) гласната "у" се предава на български език по следния начин:

- с графемата "ю", след "l", "n", "m" или в ударена сричка; напр. (Kollumuli - Котлюмули);

- в останалите случаи, поради затъмняване на сричката, се предава с "у"; напр. (Su#ur-Mu#la - Сюдур Мула); гласната "у#" се предава с "у"; напр. (Nu#pssta#ir - Нупсцадир);

е) гласната "у#" се предава на български език с "и"; напр. (Starmu#ri - Стармири);

ж) гласната "о." се произнася и съответно се предава на български език с "йо" (в началото на имената и след гласна) и с "ьо" (след съгласна); напр. (O.gur - Йогур, Patreksfjo.r#ur - Патрексфьордур).

Чл. 116. (1) Характерната за системата на исландските съгласни беззвучност се отбелязва при предаване на исландските имена на български език със съответния еквивалент на беззвучната съгласна. Например: съгласните "b" и "d" се произнасят като "п" и "т", но се предават с "б" и "д" в началото на думата и под ударение. Напр. (Drangar - Драунгар). В исландския език има четири двойки затворени преградни звукове "p - b"; "t - d"; "c - .."; "k - g", но те не се делят на звучни и беззвучни както в български, а на издиханни и неиздиханни. Поради тази причина по принцип

графеман еквивалент на двойките преградни звукове в българския език са съответните беззвучни съгласни: "p - b" се предават на български с графемата "п"; "t - d" се предават с "т"; "c - .." се предават с "х"; "k - g" се предават с "к". В повечето от тези случаи може да се приложи принципът на транслитерацията. Напр. (Borg - Борк/Борг, Gullfoss - Гютълфос, Skagastro.nd - Скагастрьонд, Gullbringa - Гутълбринка).

(2) Съгласната с се среща само в някои думи от чужд за исландския език произход.

(3) Съгласната "ç" се предава на български език с "д". Напр. (Breiçavi#k - Брейдавик, Reykjahlíç - Рейкяхлид).

(4) Съгласната "f" се предава на български език според положението ѝ в думата:

1. в началото, пред "t" или "s" и в краесловие - като "ф"; напр. (Fagurho#lsmyti - Фагюрхоулсмири, Skaftafell - Скафтафетъл, Hofso#ls - Хофсоус, Hof - Хоф);

2. между звучни съгласни и гласни - като "в"; напр. (Efrinu#pur - Евринупюр, Grafarnes - Граварнес, Torfahnu#kur - Торвахнукюр);

3. пред "l" и "n", следвани от гласна, или когато са в краесловието - като "п"; напр. (Hafnir - Хапнир, Keflavi#k - Кеплавик); краесловното съчетание "fn" се транскрибира на български със съчетанието "пън"; напр. (Ho.fn - Хьопън).

(5) За съгласната "g" има следните изключения:

1. произнася се и се предава съответно на български език главно като "айи", "ейи", "ойи", "уйи" и "ьойи", когато съгласната g се намира между гласни "a", "e", "o", "u" и "o." и "i" (в съчетанията "agi", "egi", "ogi", "ugi" и "o.gi"); напр. (Garçsskagi - Гардскайи, Egilsstaçir - Ейилстадир);

2. съгласната "g" не се произнася, когато се намира пред "a", "i", "j" и "u" в крайна позиция; напр. (skyg - скоу (гора)).

(6) Съгласната "h" се произнася и предава на български език с "х". Напр. (Herçubreiç - Хердюбрейд, Torfahnu#kur - Торвахнукюр, Hjalteugi - Хялтейри). При транскрипцията не се отразяват различните местни особености при произношението на съгласната "h".

(7) Полугласната "j" се произнася и предава на български език с "й" и в зависимост от позицията ѝ в думата се изписва с "й" пред гласна и с "ь" - след съгласна. Напр. (Jo.kuldalur - Йокулдалюр, Djuçravi#k - Дюпавик, Gjo.gug - Гьогюр).

(8) Съгласната "P" се произнася с придихание и на български език се предава с графемата "т". Напр. (Poçr - Тоур, Poçrsho.fn - Тоурхьопън). Съгласните "ç" и "P" образуват двойка звучен и беззвучен звук. Поради това "ç" се предава с "д", а "P" - с "т".

Чл. 117. (1) Двойните съгласни в исландския език имат особена функция, а именно:

1. определят преградните звукове като издиханни или неиздиханни; напр. "kk" се предава със съчетанието "хк"; напр. (Stykkishoçlmur - Стихкисхоулмюр); "pp" - със съчетанието "хп"; напр. (Kreppitunga - Крехпютюнга);

2. определят наличието на преграден звук или неговото отсъствие; напр. "ll" се предава с "тл", когато е пред гласна, и с "тъл", когато е пред съгласна или в краесловие; напр. (Kollafjarçarnes - Коллафярдарнес, Gullbringu - Гютълбрингю, Mosfell - Мосфетъл).

(2) В някои случаи двойните съгласни имат смислоразличителна роля; напр. "nn" се предава като "тн", когато е елемент от окончанието (за м. р., ед. ч., им. падеж). Поради тази причина думата "Steinn" се чете Щейтън, а не Щейн, което вече е винителен падеж; думата "hreinn" - хрейтън (чист, м. р., ед. ч.), "hrein" - хрейн (чиста, ж. р., ед. ч.). От друга страна, когато двойното "nn" е в корена на думата, се предава на български език с едно "н"; напр. (Dalsmynni - Далсмини, Enni - Ени). Същото се отнася за двойното "mm", "ss". В случаите, когато двойното ss е резултат на окончание в родителен падеж, би следвало съответната сложна дума да се предава според произношението на отделните съставляващи я думи; напр. (Bessastaçir - Бесащадир, Brettingsstaçir - Брехтингсщадир).

Чл. 118. Характерните за исландския език диграфи се предават, като при транскрипцията им на български език не се отчита тяхната дължина:

1. "ae" предаваме на български с буквосьчетанието "ай"; напр. (дълго: Snaefell - Снайфетъл; кратко: Tvi#daegra - Твидайгра);
2. "au" - с "йой", след съгласна - с "ьой"; напр. (дълго: Saurbaer - Съойрбайр; кратко: Austur-Hu#navatns - Йойстюр Хунаватънс);
3. "ei" - с "ей" (дълго: Sveinagja# - Свейнагя; кратко: Geithellar - Гейтхетлар);
4. "ey" - с "ей" (дълго: Melgraseyri - Мелграсейри; кратко: Flatey - Флатей).

Чл. 119. Буквените съчетания в исландските географски имена се предават на български език в съответствие с тяхното произношение по следния начин:

1. "kk", "kl", "kn" - със съчетанията "хк", "хкл", "хкн"; напр. (Stykkisho#lmur - Стихкисхоулмюр, vakna - вахкна (събуждам се));
2. "ll" - с "тл", когато е пред гласна, и с "тъл" - когато е пред съгласна или в краесловие; напр. (Kollafjararnes - Коллафярдарнес, Gullbringu - Гютълбрингю, Mosfell - Мосфетъл);
3. "pp", "pl", "pn" - със съчетанията "хп", "хпл", "хпн"; напр. (Krepputunga - Крехпютюнга, Vornafjogur - Вохпнафьодюр);
4. "rl", "rn" - със съчетанията "рл", "рлн", когато са пред гласна, и с "ртъл", "ртън" - в краесловие; напр. (Kerling - Кертлинг, Arnafjordur - Артнафьордюр, Vesturhorn - Вестюрхортън);
5. "tt", "tl", "tn" - със съчетанията "хт", "хтл", "хтн", когато са пред гласна, и с еров придатък - пред съгласна и в краесловие; напр. (Melrakkasletta - Мелрахкаслехта, Aravatn - Апавахтън).

Чл. 120. Ударението в исландския език по правило пада върху първата сричка. В сложни думи, каквито са повечето от географските имена, освен главното ударение на първата сричка съществува и второстепенно ударение, което пада върху първата сричка от втората съставка на думата. Напр. (Бре#хтингсщ`адир, Ща#фх`олт, Х`апнарфь`ордюр, Гютълф`ос, Т`ингв`етлир, Бо#люнгав`ик).

Чл. 121. Съгласно изискванията на чл. 12 и 13 сложните и съставните географски имена се предават на български език слято или разделно в съответствие с оригиналния им правопис. Между частите на съставните чужди географски имена не се пишат тирета. Тирета се пишат само в сложните названия, съставени от самостоятелни имена. Напр. (Eystri - Jo.kulsa# - Ейстри - Йокулсау). Самостояните думи в чуждите съставни географски имена на български език се пишат с главна буква. Пр. Supur-Mu#la - Сюдюр Мула, Vestur-Barastrandar - Вестур Бардащрандар. Средисловните служебни думи се пишат с малка буква. Напр. (Jo.kulsa# a# Bru# - Йокюлсау ау Бру).

Чл. 122. Номенклатурните географски термини, когато са част от географското име, се транскрибират. Напр. (Vatnajo.kull - Вахтнайокутъл).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 201, ал. 1 от Закона за териториално и селищно устройство и във връзка с Постановление № 83 на Министерския съвет от 27 април 1993 г.

§ 2. Указания по прилагането на наредбата дава министърът на териториалното развитие и строителството или определен от него заместник-министър.

(Бел. ред.) Поради особеностите на символното изображение на използваните кирилизирани програми не е възможно изображението на символите, включващи диакритични знаци върху буквите: ^ ~ □, O, N, U, A, O, E, A. В текста същите са съответно заменени с "o^", "n~", "u.", "a.", "o.", "e.", "a□".

В глава седма е използван символът "#" в добавка към съответните букви за означение на "с" с ударение, "z" с ударение, "s" с ударение, "n" с ударение, "o" с ударение, твърдо "l" и носовките.

В глава тринадесета е използван символът "`" пред съответните букви за означение на "е", "о" и "а" с ударение ("`") и символът "''" - за обозначаване на знака "/" над буквите "o" и "u".

В глава четиринадесета и петнадесета, поради невъзможност да бъдат възпроизведени, съответните гръцки и исландски букви и имена са отбелязани с многоточие.

В глава петнадесета, чл. 120 е използван символът "`" пред българските букви "а", "е", "и" и "о" (примерите в скобите) за означение на ударението ("`") над тях.